

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Z. G. E.

A múlt héten tartotta közgyűlését a Zalamegyei Gazdasági Egyesület.

Vármegyénknek ez a közérdeket szolgáló egyesülete nagy érdemeket szerzett a magyar gazdák, a magyar nép érdekeinek védelmében. Mozgalmakat kezdeményezett, a gazdák óhajait és jogos követeléseit közvetítette felfelé; ahol tehetette, segédkezett nyújtott a népnek s igyekezett úgy a kormánytól, mint a vármegyétől a kisbirtokosok, a gazdaközönség jogos érdekeit szolgáló és előmozdító intézkedéseket kieszközölni.

Akcióképességének azonban szűk határokat szabott az anyagi eszközök hiánya. Legnagyobb részben a tagdíjakra volt utalva, a tagok száma pedig hosszú időn keresztül alig emelkedett; sőt néha visszaesés is mutatkozott.

A társadalom tétlenül nézte az egyesület törekvéseit és munkásságát és nem csak hogy nem sietett a vezetők segítségére, hanem gyakran kicsinyléssel nézte a haszontalannak vélt erőlködést.

Az új idők gazdasági életét a nagy tőke s a nagy szervezetek uralják. A szétforgácsolódott gazdasági erő a mai korban értéktelen; a szervezetlen társadalom erőtlensége a magára hagyott gazdálkodó egyedek a verseny kiszolgáltatott zsákmányai.

Az egyesülésben s különösen az egyes társadalmi osztályok, vagy gazdasági érdekkörök szervezésében rejlő erő óriási hatalmat bizonyítja az élet. Legelőször szervezkedett a tőke, amelynek szervezete a pénzintézetek nagy gazdasági erejében jut kifejezésre. Az egész világot átölelő, a termelést és forgalmat uraló nagy érdekközösség a tőkét s annak tulajdonosait annyira tömörítette, hogy a gazdasági harcok nagy küzdelmeiből, az óriási válságokból mindig diadalmasan kerül ki s a pénzválságok összes áldozatainak száma sem közelíti meg azt a nagy embertömeget, amely a magukra hagyott kis existenciák tönkrement elemeiből a proletárság táborában gyűl össze.

Szervezkedett az ipari termelés, amely a részvénytársasági szervezetben, a trustokban, a kartellekben kezelt fogott a tőkével.

A munkások óriási tömegeinek szervezkedése is megindult s minden nap láthatjuk azokat az eredményeket, amelyeket a munkások kivívnak. Ugyazólván háborút

viselnek a nagyipari vállalatokban összehalmozott tőke ellen s úgy csikarják ki a jövedelem egy részét munkaadóik és a tőkepénzesek kezéből.

A gazdasági élet az érdekelletétek örökös küzdelme, amely akkor szolgál általános emberi és nemzeti célokat, ha egyik termelési osztálynak sem sikerül a másikat elpusztítani, kizsákmányolni. A küzdelem összhatása, ha lehetőleg egyenlő erők mérkőznek, mindig haladás.

Az államok gazdasági politikája oda irányul, hogy az erőket egyensúlyban tartásuk s anélkül, hogy a küzdelmet megbénítanák, a hatalom segítségére legyen a gyengébbnek. Tömegek és nagy gazdasági érdekkörök, termelési ágak védelmezése az állam feladata. A kisebb érdekkörök védelme, helyi célok, az egyének támogatása az egyesülés által már társadalmi feladat.

Ahol a társadalomban van elég akarat, ott a társadalom meg is erősödik s meg tudja magát védelmezni. Ahol azonban nincs sem akarat, sem önbizalom, sem az erőbe vetett hit, ott könnyen beáll a tespedés, ezt pedig követi a visszafejlődés.

Magyarország gazdái évtizedeken keresztül tétlenül szemléltek a világ átalakulását, a nagy gazdasági szervezkedést. Mikor már az új gazdasági eszméknek apostola támadt nagy Széchenyiben, akkor is guny, kishitűség, bizalmatlanság kísérte a nagy ember intelmeit.

Az élet azonban keserű tanulságokat hozott az egész országnak. A magyar középosztály lábai alól kezdett kicsuszni a föld; a parasztság züllött vagyonban és erkölcsben. Az okot egyedül a viszonyokban keresték. Aki azonban elolvasta Széchenyi István írásait, az okokat a magyar társadalomnak a gazdasági problémák iránti érzéketlenségében is kereste. Nagyon későn indult meg a céltudatos munka és a szervezkedés. Nem gyűjtött a magyar középosztály idejekorán elég erőt arra, hogy a viszonyokat irányíthassa; a gazdasági élet szekerének forgásába belenyulhasson. A viszonyok, a tőlünk teljesen független, nem befolyásolt, ki nem használt konjunkturák lettek urrá felettünk.

A búzát termelő, a kuriájában jólétben élő, pénzre nem szoruló magyar egyébként megvetett minden elméletet, minden papolást és oktatást. Büszke volt ahoz, hogy

támogatást és segítséget keressen; hogy üzletet csináljon a gazdálkodásából s azt hitte, hogy a buza értékesebb az arany-nál is.

Az ősi ábrándozásból felébredt, világot látott, tapasztalt új generáció észrevette, hogy sokat mulasztott és lázas munkához látott. És Magyarország, a magyar gazdasági osztály rövid idő alatt óriási lépésekkel haladt előre.

Megértette azt is, hogy szervezkedésre van szüksége, hogy érdekeit hathatósabban védelmezhesse s a magyar középosztály ősi gerincének fenntartásáért, a föld megmentéséért, az utódok biztosításáért egész erkölcsi súlyával, egész anyagi és szellemi erejével állhasson a gazdasági élet küzdelmeibe.

Magyarország agrár állam. Nálunk még a legtulzóbb merkantilista irány sem ment és nem mehetett addig, hogy a földet egyszerű áruvá tegye s a földművelési érdekeket, amelyek ugyazólván össze vannak forrva a magyar nemzeti politikával, olyan álmoknak áldozza fel, amelyek Magyarország gazdasági nagyságát a merkantil ideák diadalától várják. Tisztában kell lennie minden józan magyar embernek azzal, hogy létünk alapja a föld, amelynek védelmezése a merkantilizmusnak ép oly érdeke, mint az agrár politikának.

A gazdátársadalom újabb szervezkedése meghozta a gyümölcseit. Haladás tapasztalható minden téren; különösen pedig ott, ahol a gazdasági osztály erkölcsi súlyának érvényesítéséről van szó.

Hogy milyen hatalmas akciót tud kifejteni a gazdasági osztály; hogyan magával tudja ragadni az egész társadalmat s meg tudja hódítani a közvéleményt, láttuk az olasz borvám ügyében; láttuk a szövetkezeti mozgalomban; s az állattenyésztés névjának emelésében láttuk a pozitív munka eredményeit is.

A gazdasági egyesületek tevékenységének nyomai meglátszanak mindenütt az országban. És hiába mondják a pessimisták, a konzervatív magyarok s az ősi gazdálkodás hívei, hogy ezeknek az egyesületeknek nincs akkora haszna, mint az elméletek emberei állítják. Hatalmas gondolat és erős szervezet ez, amely ha nem képes úgy mozogni, ahogy kívánatos volna, csak a gazdák lehetnek az okai.

A legszerencsésebb gondolat volt az, hogy az egyes vidékek, vármegyék gazdái egyesületek keretében szervezkedjenek. Ezek az egyesületek átölelik az egész országot s egymással érintkezve, minden kérdésben kiválthatják és irányíthatják a közvéleményt. A gazdakörök útján belenyulhatnak a nép gazdasági életébe, felfelé közvetítői lehetnek a közóhajnak, tolmácsai a gazdaosztály szükségletének.

De pénz, anyagi eszközök nélkül az egyesületek megbénulnak; érdeklődés nélkül elsatnyulnak. Minden gazdának, minden községnek ott kell tehát állni a gazdasági egyesület, vagy gazdakörök tagjai sorában.

A Z. G. E. ebben a tekintetben forduló pontra jutott. Tagjainak száma százakkal szaporodott s remélhetőleg még szaporodni fog. A vármegye községei tömegesen lépnek be az egyesületbe. Erre az alapra már fel lehet építeni egy intezivebb munkaprogramot, ahogy a Z. G. E. elnöke, Hertelendy Ferenc főispán elnöki előterjesztésében jelezte is.

A legközelebbi jövő új közgazdasági viszonyokat fog teremteni, amelyek súlyát legelső sorban a gazdaközönség érzi meg. Ugyszólván biztosra vehető, hogy a vámsorompók árát is a magyar gazda fogja első sorban megfizetni. Napról-napra új problémák merülnek fel, amelyeknek fontosságát csak maguk az érdekelték tudják mérlegelni. Szükség lesz a gazdák fokozottabb tömörülésére, az egyesületek tevékenységére s erkölcsi súlyára.

A gazdasági egyesületeknek és ezek gyermekeinek: a gazdaköröknek irányító és közvetítő hatása egymagában is megéri azt az áldozatot, amit egyesek és községek fenntartásáért hoznak. Olyan hálózatot alkothatnak ezek, mint az organizmusban az idegrendszer: megérezheti általuk az egész gazdatársadalom s az államhatalom a legkisebb változásokat, haladást, visszaesést, zavart, óhajt és szükségletet.

Zalavármegyének nincsenek segélyforrásai, amelyekből a földművelést érő csapások esetén táplálkozhatnának; nincs olyan ipara, kereskedelme, vállalatai, ahol a nép, ha a földből megélni nem tud, munkát és kenyeret keressen. Egyedül a föld táplálhatja a népet s ha az eltartani nem tudja, utlevelet vált Amerika felé.

Aki itt sem érzi azt a kötelességet, hogy áldozatokat kell hoznia a föld népéért; hogy minden gazdának kart karba öltve egy sorban kell állnia: az nem értette meg az idők intését, az nem vonta le a tanulságokat abból a nagy pusztulásból, amely a magyar középosztály fiait a hivatalokba, a népet száműzetésbe kergette.

Ha van Zalavármegyében egyetlen egy gazda, aki nem tagja a gazdasági egyesületnek, az önmaga ellen vétkezik. Ha lesz egyetlen egy község, amely nem siet istápolni az egyesületet, az félreismeri népének érdekeit.

Vármegyei élet.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága e hó 14-én tartotta március havi ülését Hertelendy Ferenc főispán elnöke alatt.

Az ülés folyóügyekkel foglalkozott s a szakelőadók jelentéseit vette tudomásul.

Az alispán jelentette, a közegészségi állapot úgy a felnőttek, mint gyermekeknél, a téli idővel járó hurutos betegségektől eltekintve, kielégítő volt.

A haszonállatok egészségi állapota, az előző hónaphoz képest javult.

A személy és vagyonbiztonság erőszakos módon nem veszélyeztetett, a kisebb bünesetek tettesei ellen az eljárás folyamatba tétetett.

A m. kir. esendőri úrjáratok által letartóztatva lett: ember élete elleni büntetést 3, lopásért 20, zsarolásért 1, orgazdaságért 4, csalásért 2 egyén; továbbá különféle kihágásokért 76 egyén állítatott a közigazgatási hatóságok elé.

A vármegye területén a lefolyt február hónapban előfordult tüzesetek közül ez ideig bejelentett 19, melyeknél az összes kár a betérjlesztett jegyzőkönyvek szerint 37.110 koronát tett ki, ebből biztosítás által megtérült 24.811 korona; így a biztosítatlanul maradt kár 12.299 koronára rug.

A közgazdasági viszonyok állandóan kedvezőtlenek, a takarmány szükség mindinkább nagyobb s több oldalról hallatszanak panaszok az őszi vetések állásáról is.

Jelenleg a gazdák a tavaszi vetést teljes erővel megkezdték.

A pénzügyi adminisztráció akadálytalanul folyamatban van, a köztartozások befizetése csekély.

A katonai adminisztráció terén az újonc összeírásai előmunkálatok teljesen befejeztettek.

Közegészségügy. Dr. Hány István m. főorvos a február hóban előfordult közegészségi állapotról s a közegészségügyet érdeklő mozzanatokról a következőket jelentette:

Az időjárás az évszaknak megfelelőleg mérsékelt hideg volt, kevés csapadékkal.

Felnőttek és gyermekek közegészsége nem volt kielégítő, a mennyiben a légzőszervek hurutos és lobos bántalma miatti megbetegedések száma igen magas százalékot ért el, s emellett a gyermekek között a kanyaró és vörheny járványosan uralkodott.

Fertőző betegségek közül előfordult: ronszó toroklob 40, hasihagymáz 6, kanyaró 380, vörheny 143, hökhurut 2, gyermekágyi láz 6.

Rendőri boncolás volt teljesítve 5 esetben, melyeknél a halál legközelebbi okát 3-szor szív-szélhűdés, 1-szer fulladás, 1-szer pedig bélvérzés képezte.

Hullaszemle előfordult 12-szer, súlyos sértés be lett jelentve 2.

Öngyilkosságot 3 egyén követett el; (Horváth József 56 éves nagykanizsai önmagát felakasztotta; (Beés Imre 28 éves sándorházi) magát agyonlőtte; (Szabó Mária 20 éves bezerédi) pedig villót ivott.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 9 egyén esett áldozatává és pedig: 2 (Zagurecz Flórián 32 éves muraesányi, Judi Tamás János 64 éves sármelléki) megfagyott; 2 (Török Fülöp 49 éves esehi lakos, Bagó Lajos 24 éves badacsonytomaji) vízbe fullt; 1 (Novák Ilona 17 éves perlaki) a ledűlő fa által agyonütetett; 1 (Ruikó János 15 éves kislaludmajori) szesz mérgezés folytán; 2 (Tóth József 5 éves galamboki kocsis és Széll József 1½ éves hegymagasi) véletlen megégték; (Minorics József keszthelyi bérkocsis a reádült kocsival agyon nyomott. Szerenásétnen szülés előfordult egyszer.

Elmekórnak négy esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát, a mennyiben 1 magánintézetbe szállított, kettő házi ápolás alatt hagyott, kettő pedig megfigyelés alá vétetett.

Hét éven aluli korban elhalt gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 77. Az elsőfokú hatóságok e miatt 26 elmarasztaló és 33 felmentő végzést hoztak. A többiekre nézve pedig a megfelelő tárgyalások még befejezést nem nyertek.

E hónap folyamán ellenőriztem Nagykanizsán a vörheny járvány elfojtására tett hatósági intézkedések végrehajtását.

Allategészségügy. A törvényhatósági állatorvos jelentette:

A hivatalból jelentendő rag. állati betegségek közül a lépfene és az ivarszervi hólyagos kiütés 2—2 községben, a sertésorbánc 1, a sertésvész 4 községben állapított meg a hó folyamán;

ezen kívül még a megelőző óról is maradtak fenn fertőzött községek, úgy hogy a hó végén mindössze 50-et tett ki a fertőzött községek száma, szemben az előző hó 66 községével. Végeredményben tehát kisebbedett a fertőzött terület.

Egyéb betegségek közül a sereegő üszök okozott számottevő elhullásokat leginkább a paesai járás területén, azonkívül pedig ezen, valamint a keszthelyi járás területén a járványos elvetélnak is jelentékeny számu esete észleltetett.

Védőoltások történtek lépfene, sereegő üszök és sertésorbánc ellen összesen 9 gazdaságban és 1 községben.

Úgy az állatvásárok, valamint vasuti állatorvosi állomások forgalma gyenge volt. E tekintetben kivételt képez a zalavári orsz. vásár, amely február 24-én jó közepes forgalom mellett zajlott le; míg a különben élénk felhajtással lefolyt paesai vásáron a vételkedv, a külfölddel fennálló forgalmi korlátozás miatt, nagyon nyomott volt.

Az apaállat vizsgálatok legnagyobb részt már befejeztettek, egyes járasok területén azonban még folyamatban vannak.

Az állategészségügyi intézmények tekintetében említésre méltó változás nem történt.

Végül a szakszolgálatra vonatkozólag tisztelettel jelentem, hogy Sugár Jákó sümegi járási m. kir. állatorvosnak február hó 18-án bekövetkezett elhalálása folytán főispán úr ő méltósága előbb Viasz József zalaszentgróti járási m. kir. állatorvost, majd utóbb a földművelésügyi miniszterium által ezen állás végleges betöltéséig kirendelt Schillinger Lajos m. kir. állatorvost bizta meg a sümegi járási m. kir. állatorvosi teendők további ellátásával.

A kir. tanfelügyelő jelenti, hogy február hónapban meglátogatta a nagykanizsai állami elemi iskolák körzetének harminchat tanteremben elhelyezett osztályait, az iparostanonc iskola évfolyamait s a kereskedelmi tanonc iskolát; továbbá a csáktornyai és stridói áll. elemi fiu- és áll. elemi leányiskolákat. Ugy ezen, valamint a nagykanizsai iskolák tantestületeivel az iskolai élet minden viszonyaira kiterjedő értekezleteket tartott.

Meglátogatta a drávaszentmihályi áll., drávaszentiváni, bottornyai s muraszilvágyi róm. kath. iskolákat.

Miniszter urnak a sümegi népoktatási tanintézetek államosítására, illetve az előfeltételek megállapítására vonatkozó rendeletéhez képest a városi hatóság által kiküldött bizottsággal befejezte az adatgyűjtéseket.

Kir. segédtanfelügyelők ezen időszakban a sümegi, zalaszentgróti és alsólendvai járasokban teljesítették iskolalátogatásokat.

Meglátogatták a sümegi járasban a szegvári, hosztóti, rigácsi, galsai, sárosdi, bodorfai, hanyi, gyepükajáni, káptalanfai, nyirádi, szőci, deáki róm. kath. iskolákat, rigácsi, galsai és hanyi ág. ev. iskolákat.

Az alsólendvai járasban meglátogatták a gánicsai és melinczi állami elemi iskolákat, a lendvalakosi, kapeai, hotticai, eserenescei, alsóbisztricei, közép-bisztricei, túskeszeri, adriánci, bellatinci, izsakóci, deklezsini, lippahóci, bagonyai, turnischai, lippai, gumilicai róm. kath. iskolákat és gánicsai áll. el. gyermekmenedékházat.

A zalaszentgróti járasban meglátogatták: a zalakoppányi községi, udvarnoki, sényei, zalaszentlázlói, csáfördi, kallosi, gyülevézi, kehidai s bezerédi róm. kath. iskolákat, végül a gyürüsi községi iskolát.

A megyei árvaszéki elnök jelentése szerint február elsején az árvaszéknél hátralékban volt 2308 ügydarab; beérkezett februárban 4978; elintézendő volt 7286. Ebből elintéztetett 4160, a hátralék tehát 3126. Az irodában február elsején hátralék volt 999 darab; ehez érkezett a hó folyamán 4160 darab; összesen leirandó és expedíalendő volt 5159. Ebből leirtak és expedíáltak 4208 darabot; maradt hátralék 951 darab. A fogalmazó személyzet hátraléka 818 darabbal emelkedett, míg az iroda hátraléka 48 darabbal apadt.

Az állami és törvényhatósági közutak állapota. A hónap első felében erős fagyok uralkodtak, míg a hó második felében enyhe időjárás eseregő esőzésekkel és ködökkel lépett fel, mely utóbbi az utakra rendkívül hátrányos befolyással bírt. Ily körülmények között kivált a kedvezőtlenebb fekvésű és altalaju, valamint a gyengébb minőségű anyaggal fenntartott utak rendkívül megromlottak. A rossz állapotban esakis a kerékvágások beigazítása által lehet csekély eredménnyel segíteni.

Elemi károk Tapolca vidékén fordultak elő, hol a Kapos völgyből jövő patak a hegyvidéken fellépett esőzések következtében megáradt, medrétől kilépett a székesfehérvár—gráci állami közut diszeli átkelési szakaszát, valamint a tapolca—balatonfüred—felsőörsi tvh. közut Gyulakeszi község előtt levő szakaszát ellepte és az uttestet némileg megrongálta. A megrongált uttest a készletben volt kavicsossal, valamint az elsodort és visszahordott kavicsossal helyreállították.

A Balatont borító jégpáncél olvadásakor fellépett kedvezőtlen irányú szél következtében a készhelyi gőzhajó kikötő kisebb mértékű, a badaacsonyi és révfülöpi kikötők pedig nagyobb mértékű rongálást szenvedtek, úgy hogy utóbbiak használhatatlanná váltak. Az elsodort faanyag megmentetett és biztos helyen raktároztatott.

Az építési munkák az elmúlt hóban nagyrészt szüneteltek, csakis a következők voltak folyamatban:

A pozsony—varasdi állami közuton levő Mura-hid pilléreinél alapozása. A pécs—varasdi állami közuton levő 37 és 41. számú fahidak.

A vorhota—nagygyenyeli tvh. közut 7—8 km. szakaszán levő 25 sz. hidak javították, 1 drb gerenda kicseréltetett. A zalaegerszeg—zalaötvői tvh. közuton levő 10. számú hid feljáróját a korlátépítés befejeztetett, ugyanazon közuton levő 22. sz. fahid javítása folyamatban volt.

A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola ügye.

Zalaegerszeg városközönsége közé a legközelebb mult napokban az a hír szivárgott, hogy virágzó felsőkereskedelmi iskoláját a közel jövőben megszüntetik. Nem tudom ennek a hírnél a terjesztője honnét meríti az anyagot, mivel tudomásom szerint az iskola ez időszerűen megszüntetéséről szó sincs. Érkezett ugyan néhány nappal ezelőtt egy miniszteriális leirat, melyben a tanügyi kormány országos és helyi érdekekre való hivatkozással az iskola fentartását indokoltan nem látja, de megszüntetésére vonatkozólag semmiféle említést nem tesz. Hogy pedig a kormány előtt felső kereskedelmi iskolának kérdése napirenden van, annak okát keresve vissza kell mennünk arra az időre, mikor a gymnasium utáni vágyakozás annyira elvakította a város közönségét, hogy az elemi iskola kivételével összes kulturális intézményeit hajlandó volt feláldozni a felállítandó gymnasium megvalósulásáért.

A hetvenes évek elején a város közönsége a polgári fiu- és leányiskola felállításáért indított nagyobb mozgalmat, mely célhoz is vezetett, mert 1873-ban nevezett iskolát megnyíthatták. 7 évig a polgári iskola teljesítette a gyakorlati és a középiskola alsó osztályainak megfelelő képző feladatait és 1880-ban kereskedelmi iskolával és 1883-ban ipariskolával bővített ki és így a polgári iskola, a vele kapcsolatos leányiskolával, kereskedelmi és ipari szaktanfolyamokkal egy évtizeden keresztül mindenképen ellátta a város tanügyi szükségleteit, úgy az általános tudás, mint a szakképzés terén. A polgári iskola képviselte a középiskola 4 alsó osztályát, ahonnan ifjaink nagy része elég tudással ellátva, valamelyik szomszédos középiskolát kereste fel és ott a felső osztályokat sikeresen elvégezte. A kereskedelmi és ipari iskola pedig sok helybeli és közvetlen vidéki gyermeket látott el a gyakorlati tudásnak azzal a mértékével, mellyel a mai nehéz kenyérkereseti harcban derekasan megállják helyüket és a különböző közgazdasági ágazatoknál fontos missiót teljesítenek.

A kilencvenes évek elején az akkori polgármester kezdeményezésére valóságos kulturális láz fogta el a város közönségét és nem ügyelve se jobbra, se balra, megérlelődött a gymnasium felállításának eszméje bármely áldozatok árán is. Amennyire szükségesnek tartom vármegyénk székhelyén a gymnasiumot és amennyire meg-hajtom zászlómat a gymnasium magasabb kulturális célja előtt, annyira elhibázottnak tartom a város közönségének azt a 90-es években megnyilatkozó rövidlátóságát, hogy az egyik kulturális intézménynek eléréseért áldozatul dobta — vagy legalább is akarta dobni — a többi. Mindgyik kérvényben, melyet a gymnasium ügyében felterjesztettek, hangsúlyozta a város, hogy az itteni viszonyoknak a polgári iskola nem felel meg és amennyiben gymnasiumot kaphatnak, lemondanak a polgári és a vele kapcsolatos szakiskolákról. Eközben az ipari iskola kellő látogatottság hiányában önként megszünt

és így 1895-ben, mikor az állam a gymnasium felállítására vonatkozó szerződést a város megkötötte, csakis a polgári fiu- és kereskedelmi iskoláról lehetett szó és ezeket az iskolákat a város közönsége előrelátás hiányában egyszerűen feláldozta középiskolai törekvéseinek — megelégedve arról, hogy nem nyer annyit a vámon, mint a mennyit a réven veszít.

1895-ben megnyílt a főgymnasium és megszűnt a polgári fiuiskola első osztálya és így a polgári fiuiskola fokozatosan 1898-ban teljesen megszűnt és következett volna a felső kereskedelmi iskola fokozatos megszüntetése is.

Ekkor a város közönsége tudatára ébredt annak a rövidlátó ténykedésének, hogy bűn volt a nagytömeget befogadó gyakorlati iskoláiról lemondani a sokkal kisebb számu és a tudományos pályára készülők kedvéért és nagyobb szabásu mozgalmat indítottak legalább a kereskedelmi iskola megmentése, itthagása érdekében. A mozgalom annyiban vezetett sikerhez, amennyiben az akkori kultuszminiszter kijelentette, hogy mindaddig, míg az iskola a jelenlegi látogatottságnak örvend, nem óhajtja azt megszüntetni. Azóta 7 év telt el és ez a 7 esztendő fényes tanujelét adta annak, hogy az iskola látogatottsága sokkal nagyobb és ebből folyólag életrevalósága és közgazdasági szükségessége sokkal indokoltabb.

Most már a kérdés az, hogy egy látogatott, régi, virágzó és jóhírnevű kereskedelmi szakiskolának megszüntetése miként kerülhet napirendre? Hát biz ez úgy történt, hogy a város közönsége ezt az iskolát eddig mostoha gyermekének tekintette; ezzel egyáltalában keveset törődött és legfeljebb csak annyiban törődött, hogy szép épületét hozta kapcsolatba másnemű és az iskolától teljesen távol álló intézményekkel. Így pl. a köz-kórházat elmeógyógyosztályaival akarták kibővíteni, ezzel is kombinációba hozták a felső kereskedelmi iskola épületét; az elemi iskola helyiségei szűknek bizonyultak, oly irányú javaslatot tettek, hogy az elemi iskola néhány osztálya a felső kereskedelmi iskola épületében helyeztessék el; a polgári leányiskolának nincs megfelelő épülete és mivel a város nem tudom mi okból késlelteti a szerződésileg magára vállalt építkezést: egybekötötte ezzel az ügygel is a felső kereskedelmi iskola épületét. Ilyen körülmények között az intéző körök előtt az az eszme érlelődött meg, hogy a kereskedelmi iskolának a város közönsége előtt nem lehet népszerűsége, mert a város maga ezt az iskolát oly sok ügygyel és annyiszor hozza kapcsolatba, hogy a tanügyi kormány arra a conclusióra jutott, mintha a város közönsége ettől az iskolától minden áron szabadulni akarna.

Tisztán csak ebben és semmi más körülményben nem keresendő az iskola megszüntetésére irányuló törekvés és ha egyáltalában ezt az iskolát a város megtartani kívánja, akkor vonja le a mondottakból a következő tanulságot: 1. érdeklődjék valamivel jobban mint eddig, saját jól felfogott érdekében az iskola iránt; 2. a felső kereskedelmi iskolát és annak épületét semmiféle más dologgal kapcsolatba ne hozza; 3. tegye meg sürgősen azokat a lépéseket, melyek az iskola állandósítása szempontjából szükségesek.

A megteendő lépések a dolog természetéből önként következnek. Jelentse ki a város közönsége, hogy felső kereskedelmi iskolájának fentartásához feltétlenül ragaszkodik és arról semmiféle körülmények között le nem mondhat. Jelentse ki, hogy ez az iskola a város és közvetlen vidéke gyermekeinek egyetlen szakiskolája a vármegyében, melyben az iskola állami jellegénél fogva a szegényebb osztály gyermekei is részesedhetnek a szakképzés áldásában. Jelentse ki, hogy ez az iskola a felállításától mai napig dunántul egyik legnépesebb iskolája volt, a kikerült újuság az ország minden részében sikerrel állja meg a hívatásából folyó közgazdasági szempontból fontos feladatát.

Jelentse ki, hogy a város a huszadik században kulturális tekintetben előrehaladni és nem visszafelé fordulni szándékozik. Mutasson rá, hogy az iskola megszüntetése esetében a város forgalmi életében oly mérvű anyagi visszaesés következne, mely a most megindult forgalmi haladást évtizedekre visszalökné. Bizonyítsa be számszerűleg, hogy 78%-os pótlékból 32%-ot csakis tanügyi célokra fordít és így a nagy pótlék alatt görnyedő közönség jogosan ragaszkodik meglévő kulturális intézményeihez, sőt jogot formálhat újabb intézmények felállításához, illetőleg ilyeneknek támogatásához. Végül pedig építtesse fel a leány-

iskola céljaira szolgáló alkalmas helyiségeket és mindezekről a megalakulandó kormány kultuszminiszterét küldöttségileg világosítsa fel és ebből folyólag vétesse le az iskola megszüntetésének kérését a napirendről.

Balassa Benő.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése.

A Z. G. E. e hó 13-án tartott évi rendes közgyűlése a tagok szokatlan nagy érdeklődése mellett folyt le. Az egyesületnek közel száz tagja volt jelen.

Az érdeklődés részben annak tudható be, hogy az egyesület új titkárt választott a távozó új. Voigt Ede helyére.

A titkári állásra 37 pályázati kérvény érkezett be, tehát volt mód a választásra.

A közgyűlést Hertelendy Feren elnök tartalmas előterjesztéssel nyitotta meg. Az előterjesztés beszámoló a multtról s program a jövőre.

Az elnök konstataulta, hogy az egyesület belső életében haladás volt ugyan tapasztalható már a mult évben is, de az még mindig nem oly mérvű, mint kívánatos volna.

A haladás lassúságának oka főleg az anyagi eszközök hiányában keresendő. Az egyesület kellő anyagi eszközök nélkül nem volt képes nagyobb akciót kifejteni, ami természetesen maga után vonta a gazdaközönség érdeklődésének esakkenését is.

Az egyesület azonban ez évben fordulópontra jutott. A tagok száma oly nagy mérvben emelkedett, különösen a községek oly nagy számban léptek be az egyesület tagjai sorába, hogy az intenzívebb tevékenységet fejthet ki a gazdaközönség, a nép érdekeinek védelmében s a magyar fajnak gazdasági megerősítésében.

Erre a fokozottabb tevékenységre szükség is van, mert a politikai helyzet hatása minden keresetforrásnál érezhető s a gazdaközönségnek is számolnia kell a megváltozott viszonyokkal, az új konjunkturákkal.

A gazdatársadalomnak tehát keresnie és erősíteni kell azokat az érintkezési pontokat, amelyek az erőket tömörítik; ápolnia kell a magyar nemzet érdekeit és szempontokat, hogy a földet utódainak megtarthassa.

A bekövetkezendő átmeneti állapot nagy sullyal nehezdedhetik a magyar gazdákra s ha az országot egy nagy birtokcserének kitenni nem akarjuk; ha meg akarjuk előzni azt, hogy a magyar föld idegen elemek tulajdonába kerüljön s az ország ne azokat táplálja, akik azt szerezték és fenntartották: akkor a gazdatársadalomnak fel kell használnia az egyesülésben rejlő erőt jogos érdekeinek védelmére.

Az elnök előterjesztésében behatóan foglalkozott az olasz borvámossal s különösen Németországgal kötött kereskedelmi szerződéssel.

Zalavármegyéből indult ki az olasz borok versenyének kizárását sürgető mozgalom, amelynek eredménye nem maradt el. Az indokolatlan és nyomasztó versenytől megszabadultunk. Ez a példa arra inti a gazdaközönséget, hogy minden alkalommal, amikor érdekei veszélyeztetve vannak, akcióba lépjen s érdekeinek védelmére mozgalmat indítson.

A Németországgal kötött kereskedelmi szerződés, amely szerint a kivitt hizott marha a jövőben nem darabszám, hanem súly szerint kerül elvámolás alá, éreztetni fogja hatását állattenyésztésünkre. Egyelőre nem lehet eldönteni azt, hogy az emelkedő vámtételek mely részét viseli a fogyasztás és mely része esik vissza a termelőre. Ha Németország gazdasági és erkölcsi haladása tovább tart, a haladással arányosan fog növekedni fogyasztóképessége is s a vámokat s fogyasztás fizeti. Miután a mai viszonyok között nincs semmi ok arra, hogy Németország fogyasztóképességének stagnálása legyen várható, a hizott marha piaca biztosítottnak tekinthető s bizni lehet abban, hogy a vámok nem fogják a gazdát sújtani.

De az állattenyésztésre fontos kérdés a másodrendű vágómarha, mustra tehének stb. fogyasztásának biztosítása is, amely csak a belfogyasztásának a hazai állattenyésztés részére való lekötése által érhető el.

Ennek nagy akadály a Balkánról Magyarországra hozott 75—80 ezer darab marha. Ha ennek behozatala eltiltatnék, a behozatalnak megfelelő

fogyasztást állattenyésztésünk javára lehetne preliminálni, s a szarvasmarha tenyésztés jövedelmezősége emelkednék.

Ha a viszonyok úgy alakulnának, hogy kivételünk Németország felé esőkennék s a Balkánról való behozatal nem korlátozható, oly nagy mérvű felhalmozódás állhatna be, hogy a szarvasmarha tenyésztés válságnak lehetne kitéve.

Indítványozza tehát az elnök, hogy a Z. G. E. a kérdéssel foglalkozzék; foglaljon állást a Balkán határkedvezményekkel szemben; ami annál is inkább indokolt, mert az állatállományt a Balkán behozatal inficiálja.

Az elnöki előterjesztés ezután az értesítő és hirdetések kérdésével foglalkozott. A Z. G. E. jövedelme most már megengedi, hogy az egyesület értesítője intenzívebb szerkesztésben s többször adassék ki. A községek tömegesen lépnek be az egyesületbe, tehát az értesítő a nép kezébe is kerül, amelynek útján nem csak a gazdasági ismereteket lehet terjeszteni, hanem nagyobb akciót is lehetne kifejteni.

A hirdetések ügyét is szervezni kell. Sokan a hirdetések értékét lekicsinylik, pedig a fejlett forgalmi viszonyok mellett a gazdaközönségre nézve a hirdetések sok előnnyel járnak mint terményeik eladásánál, mint szükségleteik fedezésénél. Az elnök bizottság kiküldését kéri az értesítő reformálásának kidolgozására.

Végül indítványozta az elnök, hogy a bika-vásárlások ügyét a G. E. vegye a kezébe. Az állam a községeknek eddig adott kedvezményeket nagyon leszállította, sőt ujabban teljesen megvonta. Kívánatos volna, hogy a G. E. közvetítse a községek részére a bikák beszerzését oly formán, hogy a tenyésztési célokra alkalmas bikákat jelölje ki, azok árára nézve a tulajdonossal állapodjon meg s az így kijelölt bikák közül az egyes községek által kiválasztott állatokat vegye meg s a községeknek részletfizetésre, esetleg engedmények mellett engedje át. Erre a célra a 20.000 koronát kitevő s a földmívelési miniszter által állattenyésztési célokra átengedett bikaalap felhasználható, amelynek kamatozásáról a G. E. le is mondhat, miután az alapnak nem az a rendeltetése, hogy az egyesületnek jövedelmet hozzon, hanem hogy állattenyésztési célokat szolgáljon.

A bikaalap ily módon való felhasználása s a községek segítése már azért is kívánatos, hogy a községek a gazdasági egyesületbe való belépésüknek pozitív eredményt lássák s hogy a még eddig be nem lépett községek a Z. G. E.-be való belépésre buzdíttassanak.

Köszönetet mond végül az elnök Csertán Károly alispánnak, hogy a községeket a Z. G. E. egyesületbe való belépésre buzdította, mert az alispán által kiadott lelkes felhívásnak köszönhető, hogy a községek tömegesen léptek be az egyesületbe.

A közgyűlés az elnök indítványait elfogadta s kimondta, hogy a német kereskedelmi szerződés-sel s illetve a Balkán állatbehozatal és határkedvezményekkel szemben állást foglal; ezekre vonatkozó aggályait a kormányhoz és törvényhozáshoz intézendő feliratban kifejti s a gazdaközönség érdekeinek megvédése céljából akciót indít. A felirat megszerkesztésével az elnökség megbízott.

Az elnök jelentette, hogy a titkári állásra 37 kérvény érkezett be, amelyeket a választmány átvizsgálta s a közgyűlésnek Sárközy Viktor, Keller Iván, Berger Rezső, Kadiffmann Ernő, Mihók Sándor és Jenny N. pályázókat ajánlotta.

A választás Malatinszky Ferenc elnökle alatt Szücs Dezső és Szádeczky Géza tagokból álló küldöttség működése mellett titkos szavazással ejtetett meg. Beadatott összesen 86 szavazat; ebből Sárközy Viktor 41 szavazatot kapott, a többi szavazat megoszlott. Az egyesület új titkára tehát Sárközy Viktor lett, aki működését már megkezdte s állását el is foglalta.

Lányi Kálmán e. tag, kir. főmérnök bemutatta a közgyűlésnek Zalaegerszeg város szabályozási térképéről vett másolatot, amely szerint a Z. G. E. kéri a szabályozási vonalba esik. A város az utcához szükséges területnek ingyen való átengedését kéri s emellett a nélkülözhetetlen kisajátítás költségeire az utcavonalba eső terület minden folyóméter után 1 K hozzájárulást igényel. Lányi Kálmán kimutatta, hogy a város követelményeinek teljesítése esetén a Z. G. E. tulajdonát képező terület értéke jelentősen emelkedik. A közgyűlés tehát elhatározta, hogy

az utca területét átengedi s a rá eső 213 korona kisajátítási hozzájárulást kiutalványozza; bizottságot küld ki a kertnek házhelyekké való parcellázására; miután azonban az egyesületnek bizonyos területre kísérletek eszközzése végett szüksége lehet, Csertán Károly indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a kihatandó házhelyek eladására vonatkozólag a rendelkezést magának fenntartja.

Bosnyák Géza e. tag a tejszövetkezetek érdekében szólalt fel. A tejszövetkezetek a vármegyében annyira megszaporodtak és fellendültek, hogy az példátlan az egész országban. A tejszövetkezeteket a kereskedelmi törvény cégjegyzésre kötelezi s miután a szövetkezetek tagjai között kevés az intelligensebb elem, amely a törvény rendelkezéseit ismerné, a cégjegyzést gyakran elmulasztják. Eltekintve attól, hogy a cég bejegyzetése a szövetkezetekre minden esetben tetemes költséget ró, a mulasztás még azért is káros, mert a bíróságok a mulasztókat súlyosan büntetik. Kívánatos volna, hogy a szövetkezetek ezen kötelezettség alól felmentessenek. Kéri az egyesületet, hogy ez irányban írjon fel a kormányhoz. Gruner Lajos megjegyzi, hogy nem csak a cég bejegyzés költséges volta és nehézségei, hanem különösen azért is szükséges volna a tejszövetkezeteknek a kereskedelmi törvény rendelkezése alól való kivétele, mert a bejegyzett cégek annyiféle és szakértelmet igénylő írásbeli munkákra (mérleg készítésre, jelentések beterjesztésére stb.) vannak kötelezve, hogy azt a tejszövetkezetek ellátni képtelenek.

Hajós Mihály elégnék tartaná, hogy ha a központi szövetkezet közvetítésével alakuló szövetkezeteknek biztosított befolyamosság az önálló tejszövetkezeteknek is megadható. Arvay Lajos megemlíti, hogy a vármegye közigazgatási bizottsága a múlt hóban tárgyalta az alispáni jelentést, amelyben a szövetkezetek cégjegyzésére vonatkozó nehézségek feltárattak. Üdvönsnek látná, ha a gazdasági egyesület hasonló értelemben felrna a törvényhozáshoz a tejszövetkezeteknek a cégbejegyzés kötelezettsége alól leendő felmentése iránt.

A közgyűlés az indítványt elfogadta.

Semetke József a közgyűlés figyelmét felhívja arra, hogy ez idén Szent György napja, a eselédék költözködésének ideje husvét második napjára esik. Csertán Károly alispán megnyugtatta a gazdaközönséget, hogy a költözködés napjának áthelyezésére nézve intézkedni fog.

Bosnyák Géza szóval tette az állati betegségek ellen használt ojtóanyagok megbízhatatlanságát. Amióta az ojtóanyagok gyártása szabadipar lett, ezek az anyagok nem megbízhatók. Az állatorvosi akadémia egy tanára különböző szérumtermelő vállalatok által előállított ojtóanyagokat vizsgált meg s ezek között talált olyanokat, amelyekben idegen esirák voltak s amelyek más baktériumokkal voltak fertőzve; talált olyanokat is, amelyekben egyáltalában nem volt élő bacillus. Voltak olyanok, amelyek erőseknek, vagy gyengéknek bizonyultak. Indítványozza tehát, hogy az egyesület a szérumelőállító telepeket állami ellenőrzés alá való helyezését kérje. — Az indítványt — Elek Ernő által indítványozott azon módosítással, hogy a szérumgyártás az állatorvosi akadémián felállítandó telepen állami kezelésben gyakoroltassék — a közgyűlés elfogadta.

A zalaegerszegi állami falkolából 1906 évtől kezdve évenként több ezer nemes gyümölcsfacsémete kerül eladásra. Ezekért a miniszteriumhoz kell folyamodni. Miután ez az eljárás hosszadalmas a kisgazdák azt igénybe nem veszik, Arvay Lajos indítványára kimondta a közgyűlés, hogy felír a földmívelési miniszterhez, hogy a cséméteknek kiszolgáltatására a zalaegerszegi kir. erdőhivatalt hatalmazza fel.

A katonai élelmezési raktárak korpakészletét a kormány a gazdaközönség rendelkezésére bocsátotta; azonban annak dacára, hogy több gazda az erre vonatkozó hirdetmény megjelenése után azonnal rendelt, az élelmezési raktár korpát nem küldött. Ezt az ügyet Malatinszky Ferenc e. tag tette szóvá. A titkár megjegyezte, hogy a szombathelyi élelmezési raktár készlete elfogyott, a soproni raktártól pedig megkeresésére választ sem kapott.

Hajós Mihály a vizsabályozási társulatok tagjainak biztosított adóvisszatérítéseket olyan társaságok részére is méltányosnak tartja, amelyek vízlecsapolásokat s vizsabályozásokat közérdekből teljesítenek, de a törvény értelmében társulattá nem alakulhatnak. Kéri az egyesületet, hogy

ilyen értelemben írjon fel a kormányhoz. Dr. Czinder István ezt a kedvezményt olyan magán-személyek részére is kiterjesztendőnek véli, akik közérdekből vizsabályozást és vízlecsapolásokat foganatosítanak.

A közgyűlés Hajós Mihály indítványát elfogadta s az adóvisszatérítések kedvezményének kiterjesztése iránt feliratot intéz a kormányhoz.

Arvay Lajos indítványozza, hogy a G. E. írjon át a vármegyéhez az iránt, hogy:

1. az ebádó alaptól állategészségügyi célokra bizonyos összeget adjon át, vagy az alapot fordítsa erre a célra;

2. a megyei állategészségügyi alapot vagy ön-maga fordítsa állategészségügyi célokra, vagy pedig ha ez nem volna lehetséges, a községeknek erre a célra adja ki.

A G. E. adjon minden egyes esetben véleményt arra nézve, hogy mely állategészségügyi illetőleg közegészségügyi és állattenyésztési érdekek előmozdítására lennének az alapok fordítandók.

A közgyűlés az indítványt elfogadta.

Az igazgató választmány tagjai lettek:

Arvay Lajos, gróf Batthyány József, gróf Batthyány Ernő, Barcza László, Bezerédj Lajos, gróf Batthyány Pál (uj), Botka János, Csertán Károly, Csertán László, Nagy László (uj), dr. Czinder István, Dezső Béla, Dervarics Imre, Elek Ernő, gróf Festetics Tassiló, Farkas József, dr. Gyömörey Vince, Gyömörey Gáspár, Gruner Lajos, Hajós Mihály, Hertelendy József, Inreh Antal, Kemény Andor, Könygmayer János, Lányi Kálmán, Malatinszky Ferenc, Malatinszky Lajos, Nedeczky Jenő, Nagy Károly, Nunkovics Vilmos, Odor Géza, báró Puttheány Géza, Stadel János, Szücs Dezső, Szily Dezső, gróf Széchenyi Béla, Tarányi Ferenc, Trsztyánszky Ödön, Udvardy Ignác, Virius Vince, Vizlendvay Sándor, Zathureczky Márton, ifj. Tarányi Ferenc (uj), Kalcie Iván (uj), ifj. Thassy Imre (uj), Forster Elek (uj), Oltay Guidó (uj), Mesterházy Jenő, Ziegler Kálmán.

Hertelendy Ferenc elnök indítványozta, hogy Voigt Ede egyesületi titkárnak állásából való távozása alkalmával a közgyűlés mondjon köszönetet, amire ügybuzgóságával s különösen a tejszövetkezetek létesítése körül kifejtett buzgalomával érdemeket szerzett.

A közgyűlés az elnök indítványát egyhangulag elfogadta.

Voigt Ede megindulva köszönte meg a bizalmat és jóindulatot, köszönetet mondott az elnöknek s a Z. G. E. minden tagjának az itt működése alatt tanúsított támogatásért s úgy bucsuzott el az egyesülettől, hogy az itt töltött idő mindenkor életének legbecesebb emlékei és tanulságai közé fog tartozni.

Őszinte sajnálattal vált meg a Z. G. E. agilis titkáráról, akinek munkásságát és tehetségeit minden gazda őszintén méltányolta.

Március 15.

A szabadság napját Zalaegerszegen ez idén is hagyományos kegyelettel és ünnepléssel ültük meg.

Az ifjuság a tanintézetek ünnepein, a társadalom az irodalmi és művészeti kör ünnepélyén emlékezett a nagy időkről, az új Magyarország megszületésének felséges történetéről, a felszabadulást hozó nagy eszméről.

Az irodalmi és művészeti kör 15-én este 7 órakor tartotta a szabadság ünnepét az »Arany Bányá« szálloda dísztermében. Az óriási terem minden zugát elfoglalta a közönség. Legelőbb 2000 ember hallgatta végig a lelkes ünnepély programját. Az ünnepély hangulata, a hazafias beszédek fellelkesítették a közönséget, amely nem csak a nagy eszmék iránti örök hódolatának adott kifejezést, hanem az irodalmi és művészeti kör iránt is elismeréssel volt, amikor a vezetőket és szónokokat ovációkkal tüntette ki.

Nem volt ebben az ünnepben egyetlen dissonáns hang, egyetlen félszeg mozdulat. Hazafias, őszinte és méltóságtejes volt mindvégig.

Az irodalmi és művészeti kör méltán részesül a közönség osztatlan elismerésében azért, hogy a hazafias ünnepélyek rendezését is kezébe vette.

Az ünnepet a kör dalárdája és zenekara a Hymusszal nyitotta meg, amelyet Sándor Zsigmond tanított be és vezetett. A közönség állva hallgatta meg a nemzet felséges imádságát.

Ezután Dr. Ruzsicska Kálmán, a kör elnöke megnyitotta az ünnepélyt magas nívóú álló, eszmékben gazdag beszéddel. A szép beszéd,

Dr. Ruzsicska Kálmán ékeszólásával előadva, mely hatást keltett ennek a beszédnek hangulata uralta az egész ünnepélyt.

A beszédet itt közöljük:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Üdvözlöm Önöket »Március 15« örök emlékeztetének ötvenhatedik évfordulóján.

Üdvözlöm a zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör nevében, melynek tagjai a mai napon, a nemzeti nagy visszaemlékezések fényárjából gyűjtik ki kegyeletük és lelkesedésük tüzeit, hogy egy percre megszabadulva a föld rögtől, oda emeljék lelküket a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszményeihez.

Mert jöjjünk tisztába azzal, mélyen tisztelt ünneplő közönség, hogy e három eszmény nem képezi sem pártok, sem felfogások monopoliumát. Forrásuk visszavezet az első emberszív dobbanásához.

A mely nemzet nem tudja megbecsülni és megvédelmezni a maga szabadságát, az nem érdemel sem otthont, sem hazát.

A mely nemzet az egyenlő jogoknak és kötelességeknek szembe teszi a maga érdekeinek kiváltságait: az saját önzésének súlya alatt roskad össze.

A mely nemzet a maga fiainak becsét és értékét nem a hazának tett szolgálatok nagysága és hűsége, de fajok, felekezetek, vagyon és születés szerint mérlegeli: az gyermekből férfivá soha nem képes fejlődni, mert nem érleli meg a testvéri szeretet lángoló napja.

Más és más csak a történelmi keret, melyben ez az emberiséget mozgó három alapigazság utat tör magának.

Hozzáuk európai áramlat hozta a márciusi napokat — mond egyik kiváló publicistánk — de mégis nemzetek szerint másképp és másképp nyilvánult.

Mert ugyanegy az égbolt, egy a sugaras nap, egy a felettünk örökös Isten: azonban más-más növény fakad mindenik talajból.

A mi talajunkat, mélyen tisztelt ünneplő közönség, Széchenyi, Petőfi, Deák és Kossuth termékenyítették meg.

Mind egyik ott és abban, a hol és a miben a magyar nép akarata, mint egy törvényes nemzeti akarat, összeforrasztotta a szíveket és lelkeket, hogy kiépítsék a magyar nemzeti államot, a jognak, szabadságnak és kötelességeknek a nemzeti öntudatban gyökerező követelményeivel, a szellemi és anyagi boldogulás minden áldásával.

Emberi szemekkel nem lehet káprázat nélkül feltekinteni ragyogó fényalakjaikhoz.

Egy is elégséges és méltó volt közülük, hogy vezére legyen nemzetének.

Ámde a gondviselés pazar kézzel támasztott hősöket, bölcsöket, költőket és apostolokat.

Egy egykoru névtelen zsolttáros ennyi isteni kegyelemtől megindulva, remegve szól az ég felé:

... Oh ez nem emberi munka volt,
Érezzük jó Atyánk;
Itt határtalan szerelmed szólt
Napjainkban hozzánk...

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Kossuth mondta 1846-ban, hogy egyes embert, ki este az inség karjai közé hajta fejét, egy éj szerencsés fordulata bőségre ébresztheti. Nemzetek sorsa fátumot nem ismer. Nemzet csak azzá lehet, amivé maga teszi önmagát.

A mi létünknek, a mi fennmaradásunknak ez a roppant nagy felelőssége szállja meg lelkünket az ünnep mámorában; szállja meg az a szent, nagy erkölcsi elhatározás, hogy a magyar nemzeti állam kiépítéséből mindnyájan hűséges szeretettel kivesszük azt a részt, melyet a gondviselés mind egyikünknek kijelölt.

Mert a szó elnémul, a dal elhangzik, a virágok elhervadnak, a zászlók megfakulnak, a szív nemes rajongását az élet nehéz küzdelmei lenyűgözik: de az eszménynek, melyben március 15-ikén milliók hite és reménye forrt egybe — elhalványodni soha, de soha nem szabad.

Ha valaha, úgy március 15-én vessük egymás szívébe lángoló betűkkel a haza nagy fiai által annyiszor hangoztatott historiai tanulságot, hogy nincsenek kincseink, nincsenek tengereink, nincsenek testvéreink; mi csak addig élünk a földön, míg egyek és magyarok vagyunk!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Megnyitom ünnepegyeteket Jókai Mór szavával, melyet a tizenkét pontot bemutatta.

„Testvérek! Nekünk boldogulnunk kell. Legyen béke, szabadság és egyetértés!“ . . .

Mert gazdag nép lehet hatalmas; a hatalom

és vagyon árasztthat fényt és dicsőséget: de igazán boldog csak szabad nemzet lehet! . . .

Dr. Ruzsicska Kálmán nagy hatást keltett beszéde után Szalay Samu szavaiat következett. Szávay Gyulának „Mars idusa“ című gyönyörű költeményét szavalt gyűjtő hűvel.

Az ünnepi beszédet Dr. Csák Károly mondta.

»A szabadság, egyenlőség, testvériség varázsigéi keltek szárnyra ma ötvenhét esztendeje széles Magyarországon.

A szabadság, egyenlőség és testvériség születésnapjának megszentelésére jöttünk össze ma, hogy lélekben visszatérjünk a nagy múlt emlékeztetőjéhez, hogy abból lelkesedést merítsünk; hazaszeretetet tanuljunk azoktól, akik a nemzeti újjászületés bölcsőjénél álltak a szívünk minden erejét, lelkesedésük legtisztább lángját áldozták a népszabadságért.

A legfőbb földi javak: az élet és a szabadság. Isten adománya mind a kettő. Amikor az Alkotó az embernek életet ad, lelkébe oltja a szabadságra való törekvés csiráját is.

Az emberek azonban le akarták törölni az Isten kezének nyomát a lelkektől a hazugságokat irtak törvénykönyveikbe. Az egyenlőség eszméje, amely isteni eszme és isteni akarat, eltűnt a földről s az önzés, az erősebb joga megteremtette a szolgaságot.

Hány ezredévek kellett elmúlni, mennyi vérnek folyni, küzdelemnek és tusának lezajlani, amíg a szolgaság ezerféle fokozatán keresztülvergődve diadalmasan tört elő a szabadság és egyenlőség eszméje.

Ezek az évezredek minden szenvedéseikkel, fájdalmaikkal és küzdelmeikkel már a történelemé. A miénk a küzdelmek gyümölcse: a felszabadulás, az emberi méltóság elismerése, a jogok és kötelességek egyenlősége; az a nagy közszabadság, amelynek tisztult légkörében szabadon szárnyalhat a gondolat, szabad a lelkiismeret, szabad a szó; nincs bilincsbe verve a munkás kéz, az emberi öntudat s a nemzetek nem a zsarnokság és önkény diadalszerét huzzák, hanem törvényt hoznak önmaguknak.

A küzdelemmel teljes évezredeknek voltak nagy és dicső napjai, amelyek a haladásnak egy-egy nagy lépését jelzik; amelyeken eszmék születtek, vagy testesültek meg; amelyeken nemzetek kijavították a törvénykönyvek százados tévedéseit; igazságokat helyeztek az önző család helyére.

Ezek a napok méltók arra, hogy ünnepekké avassuk őket s oltárokat emeljünk azoknak az eszméknek, amelyek az örök igazság forrásából fakadtak.

A nemzetek történetében ezek a napok felszabadulást jelentenek, az emberiségre nézve pedig haladást a tökéletesedés felé. Az örök Igazság szabta ki az emberiség útjait s minden lépés, amelyet előre teszünk, az örök bölcsesség, az örök és végtelen törvényszerűség akarata.

Magyarország történetének legdicsőbb, legnagyobb napja 1848 március 15-ike, amely határkő a régi és az új Magyarország között; amely lángoszlopa az emberi haladásnak is.

Ennek a napnak a dicsőségét, fényét nemzetünk történetében egy nap sem éri el, mert az igazságok igazsága gyűjtötte lángra az egész nemzetet és őseitől öröklött legzentebb jogait érvényesítette e napon a magyarság: szabad akart lenni, mint nemzet, független, mint ország s egyenlő, mint nép. És akarata érvényesült: újjászületett.

Az ember a szabadságot akkor tudja csak megbecsülni, amikor szolga járom alatt nyög. Mit tud a mai kor szabad fia azokról a szenvedésekről, amelyek a honfiak lelkét gyötörték akkor, amikor meg volt alázva az emberi méltóság, porba volt tiporva a nemzeti büszkeség s idegen uralom tobzódott a vérell szerzett, vérell öntözött, vérell megtartott földön?

Más ideálok, más oálok uralják a mai kor fiát, mint az apákat. A szabadság nem vágy és messze látszó remény, hanem éltető levegő lett, amelyek értékéről a vásári zajban tülekedő ember megfeledkezik. A lelkesedés, a kegyelet esendesen aluszna a lelkek fenekén, mint a hamuba takart parázs, amely fölő vastag réteget takar az élet küzdelme, salakja.

Pedig ennek a hamvadó paráznak nem szabad kialudnia; mert ezt a nemzetet csak a nemzeti eszmékért való lelkesedés tarthatja fenn, amint eddig fenntartotta. Élesztgessük, tápláljuk lelkünk tüzeit, mert ha egyszer ez a nép nem érez hevületet a nemzeti oálokért; ha beleolvad abba

a nemzetközi szürkeségbe, amely sem nemzeti büszkeséget, sem nemzeti oálokot, hazát, röghöz, ősi hagyományokhoz és anyanyelvhez való ragaszkodást nem ismer: akkor megsemmisül, vagy széthullik mint az oldott kéve s hazátlanul bolyonghat a nagy világban, míg az utolsó élő emlékezet fölő is a feledés sötét fátyolát nem borítják a rohanó századok.

Élesztgessétek mindenkor azt a tüzet, amely őseink lánglelkéből ránk maradt és jertek emlékezni a multól, hogy megtisztulva és megifjodva térhessünk vissza az élet gondjaihoz.

Magyarország ezeréves multjának története tele van küzdelemmel. Annak a háromszázezer magyar-nak, amely elindult Dontugmogóriából, karddal kellett utat vágni a Duna-Tisza közéig, ahol a nomád nép sátorkaróit avval a szándékkal verte a földbe, hogy hazát alapít. Az első szent király nemzetét forrasztotta a nomád törzseket, hogy megvívhasa harcát a magyarság ellenségeivel.

Az a rajongó szabadságszeretet, amelyet a téres legelőkön bolyongó pásztornép hagyott örökségül a nemzetnek, visszavert ezer támadást; az az ősi erő, amely a magyarság karjában, szívében, agyában rejlett, képessé tették a harca s a harcok zajában a béke munkájára: a haladásra.

Az erős sikereit mindenki irigylis s ha gyenge lesz az egykor hatalmas, rátör a rabszolgahad, amely előbb a hatalom árnyékában sütkérezett.

A magyar nemzet is megmutatta erejét, félték hatalmát. Mikor a sors csapásai erejét megfogyasztották, mint a héjak a felhők ismeretlen homályából törtek rá rabszolganepek, amelyek gyűlölik a szabadságot.

Keresztül csapott rajtuk a tatár horda, ránk tört a világhódító török, azután következtek a nemzet önvédelmi harcok, a melyeket fennmaradásért és léteért kellett megküzdenie — a jó barátai ellen; végül pedig elkövetkezett az az idő, amikor már csak a virrasztók voltak éven a tetszhalott mellett; csak a nemzet lelkiismerete élt még azon a kietlen, sivár pusztaságon, amelyet a geográfia Magyarországnak nevezett, de a nemzetnek minden dicsősége, ősi jogai el voltak temetve a szántó-veő által turj alá, amelyre hullott köny és vér idegeneket táplált s idegen hatalom fényét emelte ennek az országnak minden kincse, népének minden ereje.

Eltespedett a magyarság!

Nyelvünk csak a nép ajkán élt már. Nagy uraink azt is elfeledték. Az ősi fegyver arra kellett már csak, hogy az udvari fényben a szolgaság jelképe legyen.

A nagy világ alig tudott arról, hogy Magyarország is van az osztrák császár vagy birodalmában.

Visegrád rombadőlt, Budán esend volt. Kihalt a fény, zaj, nem hallott magyar szó. A vén bástyák meséltek csak Nagy Lajosról, törökverő Hunyadról, Hollós Mátyásról.

Ősi dicsőségünk hol kiesel az éji homályban? Századok multanak el s te alattuk mélyen euyésző fényben jársz egyedül. Így sóhajtott fel a későbbi kor nagy költője.

A régi dicsőség csak mesékben élt, amelyeket a nép adott szájról-szájra; vagy a költők daloltak.

Kietlen esend, lemondás, temetés mindenütt. Magyarország történetének ninosenek szomorubb lapjai, mint amelyekre a tespedés kora van felírva.

Harcban elesni dicsőség. De sorvadásban elveszni, elenyészni mint a kőd, nyomtalanul, jajszó nélkül, küzdelem nélkül: ez nem lehet egy öntudatos nemzet sorsa.

Mikor nyomasztó esend borul a vidékre, a levegő ólyomsulllyal fekszik a szikkadt földön s még a fűszál is mozdulatlan: a balatonparti halász egyszerre föld alatti dörgést hall, a víz zöld színű fodrokat kezd hajtani és mintha lent, a vizek mélyén titkos eső készítené elő a vihart. Csend ül az erdőn. A fák levelei azonban elkezdnek mozogni, mintha az erdő méhében most született volna meg a zivatar, amelynek első lélegzete suhan végig a fák között.

Csend volt köröskörül. De titkos vágyak keltek életre, amelyek milliók lelkének óhajtasából fakadtak. Sójajok támadtak a világ valamely zugában, amelyek megrezgettették a lelkeket és a sóhajokból lassan-lassan hangos szavak, azután szabadságdalok lettek, amelyek végig repültek az egész világon, mámorba ejtették, megacélozták a szíveket, bátorságot, erőt adtak a osüggédőknek s a népek milliói érezték, hogy elérkezett a felszabadulás órája.

Hiába állította fel a rendőr állam kémeit a

határookra; hiába rakott bilincset a szóra, hába üldözte még a gondolatot is, amely népszabadságról álmodott: a szabad szellő is elhozta azokat az eszméket, amelyek arról bezzéltek, hogy a milliók nem szolgaságra születtek és nemzeteket elnyomni, örök igazságokat elhazudni nem lehet.

Jogokat követeltek a nemzetek; egyenlőséget a nép. És vérben fűrdött az eszme egész Európában.

Évszázados rendszer korhadt gerendái ropogtak, hekatombákön űrjögött a visszavonás s bérecek vad üvöltéssel esaptak le oda, ahol felhangzott a nép szava.

És Magyarországon nem folyt egy esepv vér sem március 15-én.

A nemzet ereje egy diadalkiáltással új kor-szakot teremtet.

Egy nappal előbb még uralkodott a tulélt, elkorhadt rendszer, másnap már összeforrt a nemzet a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméiben.

Nem vérfürdő, hanem örömkönyvek napja volt az, amelyen keblére ölelte az úr a parasztot, amelyen kimondta a nemzet, hogy a haza iránt mindenkinek egyenlő kötelességei vannak, de egyenlő minden polgára ennek a hazának; amelyen felszabadította békőiből a szót; megtestesítette a kormányzati felelősséget s úgy akart berendezkedni, mint szabad, önálló, független állam.

Régi hagyománya volt az osztrák politikának a beolvasztási törekvés.

Az egységes öszbirodalom terve századokon keresztül foglalkoztatta ezt a politikát, amelynek működése vérnyomokat rótt a történelem lapjaira.

Különböző történeti multtal, ellentétes törekvésekkel bír, egymástól különböző népeket egy birodalmi kötelékben akart egyesíteni úgy, hogy egy népek se legyen más ideálja, más célja és törekvése, csak a monarchikus eszme szolgálata.

Ez a politika alkalmazkodott helyhez, időhöz és körülményekhez. Megragadott minden eszközt és minden módot; századokon át kísértett és kísérletezett s mikor azt hitte, hogy diadalának csúspontjára ért, Magyarországon kénytelen volt lerakni a fegyvert a nemzeti akarat hatalma előtt.

Március 15-ikének emlékezete azért oly drága nekünk, mert tudatára ébredtünk annak, hogy mekkora hatalom a nemzet egységes akarata s hogy ez az egységes akarat elsöpri az útból mindazt, ami természetes fejlődésében, haladásában és jogos aspirációinak érvényesítésében akadályozza.

A nagy nap történetét nem mondom el. Mert a történet, akármennyire színezném is, még ha az ihletett költők lantját vehetném is kezembe, nem adhatná vissza mind azt a fényt, amely a március 15-iki eseményekből felénk sugárzik.

Az a felséges tüntetés, amely Pest és Buda utcáin lefolyt; az a mámor, amely a lelkeket elfogta, azok az örömkönyvek, amelyek a felszabadított sajtó első termékére estek, a hálát adó imádság, amely a felszabadult jobbagy kebléből felszállott az ég Urának trónusához, ha mind egy képhe olvadna is, csak halvány visszfénye volna annak, ami március 15-én történt.

Eszméket diadala volt az, amelyet érezni lehet, de méltón elbeszélni nem.

Az örök hazaszeretnek, az ősi szabadságnak, nemzeti dicsőségnek szimboluma ez a nap, a amelyen össze kell forrni minden magyar szívnek egy közös érzésben, hogy halljuk egymás szívének dobbanását s úgy boruljunk le erre a földre, amely szabad népet táplál és ezer esztendeje a magyarok hazája.

Ami március 15-ike után következett, a vér és dicsőség, halál és gyász, mind nem tudta tőlünk elvenni azt, amit március szent napja adott. Megváltuk utolsó harcainkat a reakcióval, s a Magyarok Istene, az örök igazság — nagy szenvedések árán — újra nekünk adott igazat.

Feltámadtunk, szabadok vagyunk.

És összejöttünk ma újra, hogy lelkesedjünk a nemzeti eszmék diadaláért; visszaidézzük a multat s tanubizonyoságot tegyünk arról, hogy március szent hagyományai élnek s élni fognak időnkig.

Irjátok bele szíveitekbe lángbetűkkel március idusát, amelynek szelleme maradjon közöttünk.

És áldja meg az Isten mindazt a port, amely amíg szív volt a szabadságért dobogott; amíg kar volt, a szabadságért küzdött.

S te napok legzebbje, leghatalmasabbja,
Március szent napja!
Ibolyát fakasztó, menyeket dörgető,

Zsarnokot pusztító nagy, szentséges idő!
Áradj a szívekbe virágtermő hévvel,
Tisztító villámlás bűvös erejével.
Jöjj dicsőséges nap! Szállj le ránk lobogva,
Mint pünkösdi lángok az apostolokra.
— És míg végenyészet nem lesz ur e népen,
Te maradsz örökké mindnyájunk szemében,
A napok legzebbje, leghatalmasabbja,
Március szent napja!
Szabadság, egyenlőség, testvériség!

Az emlékezés után az énekkar a „Nemzeti dal“-t énekelte a zenekar kíséretével. A „talpra magyar“ s kedves, tüzes, magyaros zenéje lázba ejtette a közönséget. Két versszakot meg kellett ismételni.

Ifju Czukelter Lajos Várady Antalnak »A Magyarok Istene« című költeményét szavaltta. Czukelter Lajos az I. E. M. K. legjobb előadója. Sok szép szónoklatát hallottuk már, de március 15-én felülmulta önmagát. Gyújtott, magával ragadott a beszéde.

A programot a szózatjal fejezte be a zenekar. Ezután az ifjuság rázendített a Kossuth-nótára, levonult az utcára, ahol néhány száz ember csoportba verődött. Bejárták az utcákat, szabadságdalokat énekelve.

A közönség egy része az ünnepély után együtt maradt s éjfélig ünnepelték a szabadság napját. A fiatalság táncmulatságot rögtönzött, amely azonban éjfélkor szintén véget ért.

A főgimnázium ifjusága 15-én délelőtt 11 órakor ülte a megemlékezés ünnepét, amelynek számai kitünően sikerültek. Az ifjusági énekkar Takács József tanár vezetése alatt énekelte a Hymnuszt, később a Nemzeti dalt, az ünnepély végén a Szózatot. Az ifjuság tüzesen, szívből, énekelte. A gondos és tökéletes betanítás Takács József érdeme. — Kluger György tanuló Ábrányinak »Mi a haza« című költeményét, Némety Vilmos pedig Várady Antalnak »Haza jön Petőfi« című költeményét szavalták; Ritscher József a szabadságtörténetet tartott lelkes beszédet. Ugy a szavaltatok, mint Ritscher József beszéde dicséretére válnak az ifju szóokoknak és tanárainknak, akik a hazafias szellemet gondosan ápolják.

A felsőkereskedelmi iskolában a »Kisfaludy önképző kör« rendezett hazafias ünnepet. Kiss Lajos tanár az önképzőkör vezetője megnyitó beszédet mondott, az ifjusági énekkar a Szózatot, Hymnuszt és Nemzeti dalt énekelte. Nagy hatással énekeltek még kurucz dalokat. Czipott Árpád tanuló az önképzőkör főjegyzője sikerült lelkesítő emlékebeszédet tartott. Szavaltak: Gonda Gyula (Czuczor Gergely »Riadóját«), Bütös Vendel (Prém József »A szabadság napja« című költeményét), Scheffer Tivadar (Petőfi Sándor »Egy gondolat bánt engemet« kezdetű ódáját.) A szavaltatok, énekszámok mind kitünően sikerültek s úgy az ifjuság mint a jelen volt közönség lelkesült hangulatban ünnepelt.

A zalaegerszegi ifjusági egyesületek, nevezetesen az iparos ifjak önképző köre, a kereskedő ifjak önképző egylete, a kath. legényegylet, a szabómunkások szakegylete s az építőmunkások egylete együttesen ünnepelik meg a szabadság napját e hó 19-én este 7 órakor.

Impozáns és felemelő lesz ez az ünnepély már azért is, mert a nagy eszmék ünnepén testvéri érésben egyesülnek a különböző egyletek. Az ünnepi szónok Porkoláb Gyula ág. ev. lelkész lesz, akinek kitünő szónoki képességeit a közönség jól ismeri.

Az ünnepélyen a Csány szoboralap javára adományokat gyűjtene.

A műsor következő: 1. Hymnus. Éneklő a kath. legényegylet énekkara. Vezető: Horváth János áll. elemi iskolai tanító. 2. Megnyitó. Tartja: Fenyvesi József a keresk. ifjak egyletének igazgatója. 3. Nemzeti dal. Irta: Petőfi. Szavaltja: Baranyai Péter, a kőműves szakegylet tagja. Ünnepi beszéd. Tartja: Porkoláb Gyula ág. ev. lelkész az iparos ifjuság önk. egyletének elnöke. 5. Szózat. Irta: Sipos Ernő. 6. »Tied vagyok, tied hazám«. Éneklő: A kath. legényegylet énekkara. Vezető: Horváth János áll. elemi iskolai tanító. 7. A honvéd álma. Párbeszéd. Irta: Porkoláb Gyula. Előadja: Zimios Anna k. a. (Nemzeti Génius) Szalay Sámuel: Honvéd. (Petőfi Sándor). 8. »Egy gondolat bánt engemet.« Irta: Petőfi Sándor. Szavaltja: Stern Pál a szabómunkások szakegyletének vezetője. 9. Zárszó. Tartja: Kun Vilmos hittanár, a kath. legényegylet elnöke. 10. Szózat. Éneklő a kath. legényegylet énekkara. Vezető: Horváth János áll. elemi isk. tanító.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

Meghívó.

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara esütörtökön, folyó évi március hó 23-án délután 1/4 órakor a kamarai székház üléstermében (Lackner Kristóf-utca 3. sz., I. emelet) tartandó közös ülésre.

Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés az utolsó ülés óta beérkezett s részben elnöki leg elintézett fontosabb ügyekről.

2. Titkári jelentés az ügyforgalomról.

3. Ó nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1904 évi július hó 3-án 31.990/VII. szám alatt az iparos tanonciskolák tárgyában érkezett magas leirata, az iparszakosztály vonatkozó javaslatával.

4. Ugyanannak folyó évi február hó 13-án 53.346/VII/1904. szám alatt iparosok számára rendelt külföldi utazási ösztöndíj tárgyában érkezett magas leirata, az iparszakosztály vonatkozó javaslatával.

5. Ugyanannak folyó évi január hó 2-án 70.423. VII/1904. szám alatt hat ipari munkás jutalomdíja tárgyában érkezett magas leirata, az iparszakosztály vonatkozó javaslatával.

6. Ugyanannak 1904 évi december hó 19-én 84.481. szám alatt a »Magyar Földrajzi Társaság«-ba tagul való belépés tárgyában érkezett magas leirata, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

7. Ugyanannak folyó évi január hó 3-án 87.261/VII/1904 szám alatt Baksa község helypénzszedési díjszabályzata tárgyában érkezett magas leirata, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

8. Ugyanannak folyó évi február hó 11-én 1361/VII. szám alatt a folyó évi szeptember havában Lüttichben tartandó kereskedelmi és iparkamarai és kereskedelmi és iparegyesületi nemzetközi kongresszus tárgyában érkezett magas leirata, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

9. A brassói kamarának az utlevéltügyi törvény végrehajtási rendeletének módosítása tárgyában tett fölterjesztése, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

10. A kassai társkamara átirata a vásárügy rendezése tárgyában, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

11. Ugyanannak a fogyasztási szövetkezetek reformja tárgyában tett fölterjesztése, a kereskedelmi szakosztály vonatkozó javaslatával.

12. Ugyanannak az »Országos Központi Hitel-szövetkezet« vidéki hitel-, fogyasztási, értékesítő szövetkezetei alapításának helytelea megadótatása tárgyában tett fölterjesztése, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

13. Ugyanannak a magyar házalók országos egyesületének emlékirata tárgyában tett fölterjesztése, a kereskedelmi szakosztály vonatkozó javaslatával.

14. A pozsonyi kamarának a m. kir. államvasutak igazgatási szervezetének módosítása tárgyában tett fölterjesztése, a kereskedelmi szakosztály vonatkozó javaslatával.

15. Ugyanannak az adókievető bizottságok összeállítására tárgyában tett fölterjesztése, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

16. A debreceni kamarának a fölterjesztése a közkereseti társaságok adójának a cégtulajdonosok részére való beszámítása tárgyában a kereskedelmi szakosztály javaslatával.

17. A szegedi kamarának a kerületi vasuti bérletjegyek tárgyában tett fölterjesztése, a közös bizottság javaslatával.

18. Sopronvármegye alispáni hivatalának átirata Bük községe gabona- és marhavásárok engedélyezése iránti kérvénye tárgyában, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

19. A »Magyar fővárosi malomgyesület« s a »Vidéki malomiparosok országos egyesülete« megkeresése a dalmáciai lisztvám tárgyában, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

20. »Magyarország Középeurópai Közgazdasági Egyesülete«, a »Délmagyarországi Közmívelődési Egyesület«, a »Magántisztviselők Országos nyugdíjgyesülete« s a »Kereskedelmi Szakiskolai Tanárok Országos Egyesülete« tagsági felhívása, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

21. Többrendbeli államsegély iránti kérvény, az ipari szakosztály vonatkozó javaslatával.

22. A »Soproni Szeretetház Egyesület« építő bizottságának segély iránti kérvénye, a közös bizottság vonatkozó javaslatával.

23. A Szombathelyen rendezendő kerületi cipész- és csizmadia-kongresszus előkészítő bizottságának segély iránti kérvénye, az iparos szakosztály vonatkozó javaslatával.

24. Az ülési meghívó kibocsátása után beérkező és sürgős elintéztetést igénylő ügyek feletti határozathozatal.

II.

A zalaegerszegi kir. törvényszék elnöke árlejtési hirdetményt bocsátott ki a hatásköre alá tartozó törvényszék és bíróságok hivataloszlói egyenruházatának szállítására.

Az ajánlatok f. évi április hó 19-ikéig nyújthatók be.

Erre az érdekelt iparosok figyelmét oly megjegyzéssel hívjuk föl, hogy a részletes feltételek a zalaegerszegi kir. törvényszék irodaigazgatójánál tudhatók meg.

III.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a m. kir. állami lötenyészti intézetek részére 1905. május hó 1-től 1910 évi december hó végéig terjedő időre szükséges évenként mintegy 120 pár vas ágy, állvány, 200 darab vasalóanyag, 300 darab vasalt ágydeszka, 5 lószőrvánkos és lószőrmatrac szállítására hirdet pályázatot.

Az ajánlatok a m. kir. földmivelésügyi miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (Országház-ter 11. félelemet, 29. ajtó) legkésőbb 1905 évi április hó 10-én d. e. 10 óráig nyújthatók be.

Az általános és részletes feltételek ugyane miniszterium számvevősége lötenyésztiügyi csoportjánál tudhatók meg.

Sopron, 1905 évi március hó 10-én.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hírek.

Tanítóválasztás. Gyarmati József murakirályi tanító Alsódomborura és Horváth János dráskoveci tanítót Murakirályra tanítónak választották meg.

Gyászír. Sulyos csapás érte Sibrik Adorján háshágyi földbirtokost. Fia ifj. Sibrik Adorján a múlt héten váratlanul megbetegedett. A család Budapestre szállította a nagybeteg fiatal embert. Az operáció azonban már nem segített s ifju Sibrik Adorján megtért őseihez.

Mattuszek János nagyiparos 62 éves korában Aradon meghalt. Az elhunytban Mattuszek Rikárd zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolai tanár atyját gyászolja.

Istentisztelet. A púrim ünnep alkalmából az izr. új templomban tartandó istentisztelet f. hó 20-án hétfőn este 6 órakor, f. hó 21-én reggel 1/4 órakor, a péntek esti istentisztelet további intézkedésig 6 órakor kezdődik.

A zalaegerszegi rendőrkapitány fegyelmi ügye. Csentericz Bélának, a megszőkött zalaegerszegi rendőrkapitány fegyelmi ügyével a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya f. hó 14-én tartott ülésében foglalkozott. A határozot természetesen nem lehetett más, mint hivatalvesztés. A közigazgatási bizottság határozatát azonnal végrehajthatónak mondta ki s elrendelte, hogy a megüresedett állás betöltése iránt az intézkedés megtétele.

Gyümölcsészeti tanfolyam. A földmivelésügyi miniszter a keszthelyi gazdasági tanintézetben falkolakezelő-tanítók részére az idén is rendeztet tanfolyamot, amelynek vezetését ezúttal is Farkas Sebestyén gazd. tanintézet főkertészre bízta. A tanfolyam március 27-től április 5-ikéig lesz. 16 tanítót napi 3 K. segélydíj mellett vesznek föl.

Színészet. Fehér Károly színigazgató folyamodott Zalaegerszeg polgármesteréhez engedélyért. Fehér társulata most Körmenten játszik. Azt az információt kaptuk, hogy a kisebb, de jól szervezett társulat jó előadásokat produkál. Legutóbb a „János vitéz” adta kitűnő öszjátékkal, szép díszletekkel. Az előleges jelentést a jövő héten bocsátják ki.

Vívótanfolyam. Lovas Gyula budapesti jeles vívómester Zalaegerszegen április 1-én vívótanfolyamot nyit. A múlt héten a mester itt járt; tanítványok szép számban jelentkeztek. Lovas Nagykanizsán többször tartott tanfolyamot s kitűnő módszereiről elismeréssel szólnak.

Közéglő bikák beszerzése. A Z. G. E. a községekre nézve nagyfontosságú határozatot hozott a múlt héten tartott közgyűlésén. Kimondta, hogy a 20000 Koronát kitevő bikaalapot,

arra a célra fogja felhasználni, hogy azon községeknek, amelyek az egyesületnek tagjai, megkönnyítse a bika beszerzést. A G. E. kijelöli az egyes gazdák tulajdonát képező bikák közül azokat, amelyek köztenyésztési célokra alkalmasak. A kijelölt állatok közül az egyesülethez forduló községek szabadon választhatnak; a G. E. az állatot megveszi s a községeknek átadja, illetve a községeknek a vásárlásra segélyt ad. A községek az egyesülettől még eddig meg nem határozott kedvezményt kapnak, amelynek mérvét az igazgató választmánya fogja megállapítani. Kijelölésbe van helyezve, hogy a bika árának 10% át az egyesület elengedi, a fennmaradó összeget pedig három egyenlő félévi részletben, kamat nélkül kell visszafizetni. A községeknek tehát bőven visszatérül az az összeg, amit egyesületi tagdíj címén fizetnek.

Köszönet. Tosch Károly ur, az „Arany Bárány” szálloda bérlejtője, az irodalmi és művészeti kör március 15-iki ünnepélyére a disztermet díjtalanul volt szíves átadni, amiért köszönetet mond az I. E. M. K. elnöksége.

A csáktornyai korcsolyázó egyesület választmánya folyó hó 11-én délután 1/2 órakor ülést tartott, melynek egyedüli tárgya a lefolyt évdéről szóló elnöki és pénztárosi jelentés volt. E jelentések szerint az egyesületnek 96 tagja volt, még pedig 38 rendes, 2 család, 6 pártoló és 50 tanuló. Az első korcsolyázás december 29-én, az utolsó február 18-án volt. Korcsolyázni lehetett 51 napon át, mely napokon a tagok mindig nagy számmal jelentek meg a jégen. Február 12-én a tüzoltó zenekar játszott a jégen. A villamos világlátás igen szépen bevált, s úgy ez, mint ezzel kapcsolatban az esti időben lehető korcsolyázás nagyban hozzá járultak a korcsolyázás nemes sportjának a megkedveltetéséhez és folytonosan vonzottak az egylet körébe oly tagokat, kik máskülönbben nem léptek volna be az egyletbe.

Késelés. Fercsel István kocsis Körböcs István mindenessel iddoggát a koresmában. Borozás közben összeveszték s dulakodásra került a sor. A két ember körülbelül erőben is, ügyességben is egyvásnak lévén, egyik sem tudta a másikat legyűrni. Körböcs István kést rántott elő s azzal támadt ellenfelére, a kit több helyen meg is szurt, úgy kellett a sebesültet a helyszínéről elszállítani. A gyorsan előhívott orvos bekötözte Fercsel sebeit, aki nagysokáig kénytelen az ágyat őrizni.

Életmentő. A keszthelyi osónakázó egylet matróza, Kovács Ferko elismerésre és kitüntetésre méltó rekordot ért el az életmentés terén. Huszonhárom fuldokló embert mentett meg a vízbefulladásól. Legutóbb egy Németh Erzsébet nevű öngyilkosjelöltet mentett ki a habokból. Németh Erzsébet a mólóról ugrott a tóba, Kovács Ferko azonban utána vetette magát s kiharcolta a partra.

Fegyveres amazon. Különös passziót talál Bódis Katalin abban, hogy jártában-keltében töltött revolverrel jár; s ha valaki csak görbe szemmel néz is rá, fegyverével fenyegetőzik. A múlt napokban a városban is revolverrel járt, a mit valaki besugott a rendőrségnek amelynek egyik tagja aztán elvette a hat lövetű revolvert s megtette Bódis Katalin ellen a följelentést.

A Murába fulladt. Kotnyek István nagy palinai 60 éves földmivelő folyó évi február hó 20-án fű vesszőt metszeni ment a Mura parti füzesbe s azóta nyoma veszett. Folyó hó 17-én azután Mura szerdahely határában a Mura partján egy a víz által kidobott férfi hullát találtak, melyben az eltűnt Kotnyek Istvánt ismerték fel.

Tűz ember halállal. Vinkovics Mihály víziszertgyőgyi (kerekhegyi) lakos lakháza folyó hó 12-én d. e. 9 órakor kigyuladt s nemcsak a ház, hanem az összes melléképületek: 2 istálló, 3 pajta, 3 sertés ól a bennük levő élelmi és takarmány készletekkel és az istállóban egy borju elégték. Elégett továbbá a szomszéd Lukmann Istvánné szül. Szalajszter Klára lakóházának a teteje, egy pajtája, egy istállója a bennük levő gazdasági eszközökkel és takarmány készlettel; Latin Györgynek a háza, pajtája és sertés óla égett be. A nagy tüzet csak déli tizenkét órakor sikerült elnyomni. Hogy mi okozta a tüzet, nem tudni még most bizonyosan, de valószínű, hogy gyújtogatás. Ugyanis az eset alkalmával Vinkovics Mihálynak 30 éves István nevű fia atyjának a ládáját feltörte, onnan a 200 korona készpénzt

magához véve megszőkött. A gyanu a megszőkött fiut terheli. A fiut még nem fogták el. Vinkovicsnak a kára 1430 kor., Szalajszter Klaráé 960 kor. és Latin Györgyé 310 kor. Biztosítva semmi sem volt. Mikor délután behatoltak az elégett épületekbe, Vinkovics Mihálynál a kamrába egy összeégett női hullára akadtak, melynek csak az egyik lába maradt épen a véletlen folytán, a többi része teljesen hamuvá égett. Mivel a tűz óta Vinkovics Mihálynak a felesége is eltűnt, az összeégett hullában Vinkovicsnót gyanítták. Hogy Vinkovicsnót miért nem tudott megmenekülni a tüzből, vagy már a tűz kitörésekor nem-e volt halott s ha igen, természetes halállal mult-e ki vagy erőszakos módon, a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Lopás. A múlt héten is felbontottak egy burgonya kazalt a mezőn. Nagy határ krumplicja volt Gál István helybeli lakosnak telkén elásva. Ugy számított Gál uram, hogy a burgonyán tavaszszal jó áron ad majd tul, azonban mások meg azt gondolták, hogy a krumplicnak nagyon is mindegy, akár Gáléknál fogyasztják el, akár másnál. Egyik éjjel kimentek a telekre, felbontották a krumplic s abból nagyobb mennyiséget elloptak.

Betöréses lopás. Géozó Kálmán honvédhuzár százados udvarán a múlt héten betörték a kocsiszin ablakát azon át bemásztak s különféle löszerszeres szám részeket, a kocsis ruha és fehérműi elloptak. A kár mintegy 70 korona. A rendőrség a legmesszebb menő nyomozást indított, meg hogy a vakmerő tolvajt kiderithesse.

Vigyázatlanság. Fischer Ferenc ormándlaki lakos annyira hozzáért a puskájához, hogy nem tudott attól megválni. Polyton magával hordta. Egy napon is kiment a mezőre s ott töltött fegyverére támaszkodva belebámult a nagy semmisségbe. Valahogyan elsült a fegyver és Fischer Ferenc mindkét tenyerét keresztül lőtte úgy, hogy valószínűleg munkaképtenné válik. Beszállították a helybeli közkórházba, a hol most ápolják.

Sió kotrás. A Siót, mely Somogynek északi határán folyik és a Balaton felesleges vizének levezető esatornája, a f. évben Simontornya és Ozora között kotróhajóval kimélyítik. Simontornyától a Dunáig a Siót már korábban kellőleg szabályozták, az 1897. 1901. években pedig Ozorától Siófokig rendezték úgy, hogy még az Ozora és Simontornya közötti, mintegy 10 km. hosszú szakasz szabályozása volt csak hátra, hogy az egész Sió a Balatontól a Dunáig szabályozva legyen. A Siónak most szabályozandó része a Sióberki Társulat kötelekéhez tartozik és azt jelentékeny költséggel a nevezett társulat fogja végrehajtani. Már a múlt év őszén nagy előkészületek történtek a munka megkezdésére, azonban a beállott zord időjárás és a magas vízállás miatt azt tavaszra kellett halasztani. F. hó 6-án kezdte meg Simontornyán Hotbauer és Lehner budapesti vállalkozó cég újra a kotráshoz az első lépéseket és remélhető, hogy a nyár folyamán a Siónak ez a még szabályozatlan része is végleg rendbe fog jönni. A munkát Sárközy Imre, a Sióberki Társulat igazgatója vezeti.

Hazai ipar. Wein Károly és Társai gyári cég a mai lapunkban közzétett „Figyelem” című hirdetésére különösen utalunk s első sorban háziasszonyainknak ajánljuk becses figyelmeibe. Vegyünk ahol csak lehet hazai iparcikkeket, miáltal hozzájárulunk, hogy sok ezer szorgalmas kéz jutalmazó munkát kap, de hozzájárulunk ezáltal ahhoz is, hogy a nemzet gazdaságilag is erősbödhethik.

Az új állami anyakönyvi törvény. A belügyi kormány teljesen elkészítette az új állami anyakönyvi törvény életbeléptetéséről szóló nagyterjedelmű végrehajtási rendeletet. Az új törvény 1905. július 1-ével lép tényleg életbe. Ekkor lezártnak az eddig vezetett, jegyzőkönyv alaku anyakönyvek és rovatos anyakönyvekkel helyettesítenek. A házasságkötés körüli eljárás is természetesen könnyítve lesz; a nagyközönség kevesebb fáradsággal és utánjárással intézheti el házassági ügyeit az egyszerűsítés folytán.

Időjárás. A múlt hét szeszélyes tavaszi időt hozott. Majd esett az eső, majd derülten sütött a nap. A léghőmérséklet állandóan enyhe. A tavasz első virága, a hóvirág már megjelent a városi piacon. A tavaszi szőlő és mezei munkák a sár miatt fennakadást szenvednek.

Ingyen látványosság. Schiff bécsi áruház, amely a legnagyobb női és férfi ruhaszövet és vászonáru kereskedés, árjegyzékét bárkinek ingyen megküldi, aki egy levelezőlapon hozzá fordul. A cég megbízhatósága és hírneve kezeskednek a jó kiszolgálásról. Felhívjuk a figyelmet a hirdetésre.

Méhészeti tanfolyam. A földművelési miniszter a következő pályázati hirdetményt adta ki: A gödöllői állami méhészeti gazdaságba az 1905. év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május hó 1—21 földmives kisgazdák, május hó 22 június 11-ig erdőőrök, június hó 15—28-ig lelkészek, július hó 1—21 és július hó 24 augusztus 13-ig néptanítók, végre augusztus hó 18—31-ig nők számára. Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhnyersztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méh kaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Mindegyik tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16 vonalszakasza között levő valamelyik állomásáról jönnek, a személy és vegyesvonatok III-ik kocsiosztályában érvényes féláru menetjegy váltására jogosító igazolványt küldetik, melynek ára a visszautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való elutazáskor fog megtérülni. Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve, felettes hatóságuk útján, a földmivesek és más foglalkozásuk pedig községük előjáróságának ajánlásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal nyújtsák be.

Népiskolai ifjúsági könyvtárak. Mig az ország politikusait az új kormány megalakításának bizonytalmai és nehézségei foglalkoztatják, a közoktatási miniszter egy nagyarányú közművelődési akciót indított meg, kiadván a rendeletet, hogy minden állami, vagy államilag segélyezett népiskolában létesíttessék ifjúsági könyvtár. A miniszter 3 ifjúsági könyvtár-típust szabott meg, jól megválogatott, ismeretterjesztő, irodalmi színvonalon álló, a hazafias érzületet tápláló művekből úgy, hogy tulajdonképpen a három típus együtt képez egy ifjúsági könyvtárt, melynek különböző fokozatai egymást csak kiegészítik és szigorúan meg van szabva, hogy a magasabb fokozat művei csak az alsóbb foknak megszerzése után illeszthetők be a kerbe. Természetes azonban, hogy mind a három könyvtár típus egyszerre is létesíthető. Ezeket a könyvtárakat az illető tanítók vezetik; azokban a megszabott műveken kívül más művek helyet nem foglalhatnak. Ha már valahol ily könyvtár volna, abból a meg nem felelő könyvek kisélejtezendők, a fölös példányok pedig mint ilyenek megahagyandók. Az egész könyvtár több száz jó könyvet foglal magában, közel 500 korona értékben. A könyvkiadók egyszerre és kötve szállítják a könyveket, az iskolák fizethetik azt egyszerre is, kedvezményes áron (az engedmény 10%) de eloszthatják 6 évre is, a költségvetésbe illesztendő évi részlettel. Tagadhatlan, hogy aránylag nagy áldozat az, melyet a közoktatásügyi miniszter az iskolai könyvtárak létesítésével tárcája terhére fölvállalt, de ezt a pénzt nem szabad sajnálni, mert eltekintve attól, hogy a tanuló ifjúság jó olvasmányokhoz jut, egy csapással lehetővé vált a selejtes, sőt káros olvasmányok kiküszöbölése. A tanúgy minden barátja örömmel üdvözi ez ifjúsági könyvtárak létesítését. De önkéntelenül is az a kérdés tolu az elmébe: Miért csak az állami és államilag segélyezett iskolákban lesz kötelező az ily könyvtárak föllállítása? Mulhatatlanul szükségesnek tartjuk, hogy az összes népiskolák is hasonló helyzetbe juthassanak. Igaz, hogy ez tulnyomó részben pénz dolga és jól tudjuk, hogy a felekezeti iskolák pénz dolgában nem a legjobban állanak. Am azért lehet és kell módot találni arra, hogy a felekezeti, vagyis nem állami és nem államilag segélyezett népiskolák tanulói is elláttassanak hasonló jó olvasmányokkal. Hiszen ők is magyar állampolgárok gyermekei. Nem szabad a kérdésben lefokozni és háttérbe szorítani a nem állami iskolákat!

Egy kitünő Schunda-féle pedálos cimbalom és több butordarab eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Kenyér specialitás. GRANER IZIDOR helybeli pékmester „ANANÁSZ” kenyér név alatt olyan zamatos, étvágygerjesztő, tetszetős és könnyen emészthető kenyeret hoz forgalomba, mely után városszerte szokatlanul nagy a kereslet. Alig van ház, a melyből ez a kitünőnek bizonyult, izletességéért és tetszetős voltaért kedvelt kenyér hiányzanék. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Közgazdaság.

Börze és pénzügy.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Mig a budapesti helyi értékeknek néhány hét előtt megindult árfolyamemelkedése a legutóbbi napokban még fokozottabb mértékben folytatást nyert, addig az internationalis papirok piaca nagyrészt el volt hanyagolva. Ez utóbbi körülmény főleg a külföldi tőzsdék kedvtelenségére vezetendő vissza, amennyiben ezekismét esalatköztak abbeli reményükben, hogy az orosz japán háboru nyomban a Mukden melletti nagy ütközet után befejezést fog nyerni. E depressió azonban a még egyre tartó pénzhiány kedvező behatása következtében nagyobb méreteket nem öltött, amennyiben az olcsó pénz a tőzsdéi engagement-ok fentartását könnyű szerrel lehetővé teszi.

A helyi értékek közül főleg az ipari értékek és ezek közül is első sorban az építő ipari papirok, mint asphalt, keremiai és téglagyári részvények stb. képeztek élénk kereslet tárgyát, és ezek a legjelentékenyebb árfolyamemelkedéseket is tüntették fel.

A papirok vásárlásánál a vevőközönség azon felfogásból indul ki, hogy a budapesti üres lakások számának jelentékeny esökkenéséből következtetés vonható az építőipar és az arra támaszkodó vállalatoknak fellendülésére.

Különösen erős árfolyamemelkedésben volt részük a kisebb sorsjegyeknek, melyek csaknem valamennyien oly magas árfolyamokra emelkedtek, mint a minők már hosszú idő óta nem voltak érvényben.

A lényegesebb árfolyamváltozások a következők:

	március 9.	március 16.
4%-os magyar korona járadék	98.40	98.60
Magyar asphalt részvény	195.	210.
Magyar keramiai gyár részvény	194.	212.
Ujlaki téglagyár részvény	327.	330.

Piaci áraink a legutolsó hetivásárra 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		9.70	—
rozsa		7.70	—
árpa		8.—	—
zab		7.40	—
tengeri		8.30	—
burgonya		—	—
lóher		—	—
bükköny		—	—
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—

Nyilt-tér.*)

Mindazon tisztelt barátaimtól és összes ismerőseimtől, — kiknél bucsu-látogatásomat családomban történt megbetegedés miatt nem tehettem, — ez uton bucsuzom, és az irántam tanúsított jóakaró barátságukat forrón köszönöm.

Dr. Klein Lajos
gyógyyszerész.

A „Wiener Allgemeinen Medizinischen Zeitung”-ban

olvasható:

A Wilhelm-féle antiarthritikus anti-rheumatikus vértisztító teája Wilhelm Ferenc gyógyszerésznek, es. és kir. udvari szállítónak Neunkirchenben, Alsó-Ausztriában, ezen oly gyorsan híressé vált tea, az év minden szakában alkalmas gyógymód a vér alapos megtisztására minden lerakódásoktól s használhatja mindenki kor- és nemi különbség nélkül. Az ezerféle gyógyulás, amit ezzel a vértisztító teával köszvényben, reumában, ideg- és izületi betegségekben elérték, a csalahatatlan szer nevét biztosítják számára az említett betegségekben. Hasonlóan bőrkiütésekben, nemi betegségekben, ha ezek régiek és idűtek is, ezen teának használata az egész szervezetet tisztítja. Aranyeres bántalmaknál, székrekedésekben, májbetegségekben, sárgaságnál nagy szerencse, ha kéznél van ez a tea, csak hogy valódnak kell lennie s ne engedjük magunkat haszontalan utánzatokkal megcsalítani, amelyeknél siker nélkül adjuk ki a pénzt. A valódi orvosi utasítás szerint készült Wilhelm-tea használati utasítással együtt kizárólag készítőjénél: **Wilhelm Ferenc** gyógyszerész, es. és kir. udvari szállító Neunkirchenben kapható, vagy ennek raktárában.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társ szerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Ingyen látványosság!

Irjon egy levelezőlapot s megkapja ingyen és bérmentve **ruhaszövet** és **mosószövet**

minta-

gyűjteményemet.

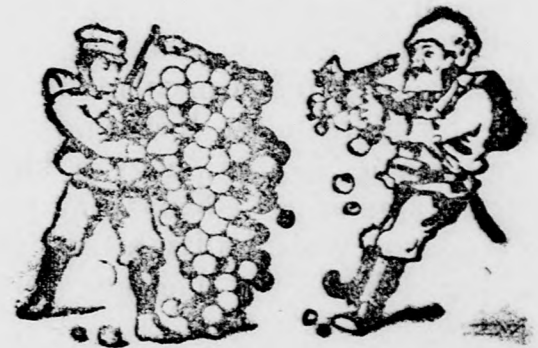
Az árak olcsóbbak mint bárhol.

B. SCHIFF

első és legnagyobb női ruhaszövet, uri ruhaszövet, mosószövet és vászonneműek szétküldési áruhaza.

Bécs, I., Fleischmarkt 6.

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány szükségletét nem fedezi

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, Nagy-küküllő megye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó cséplőgép-szokrény.

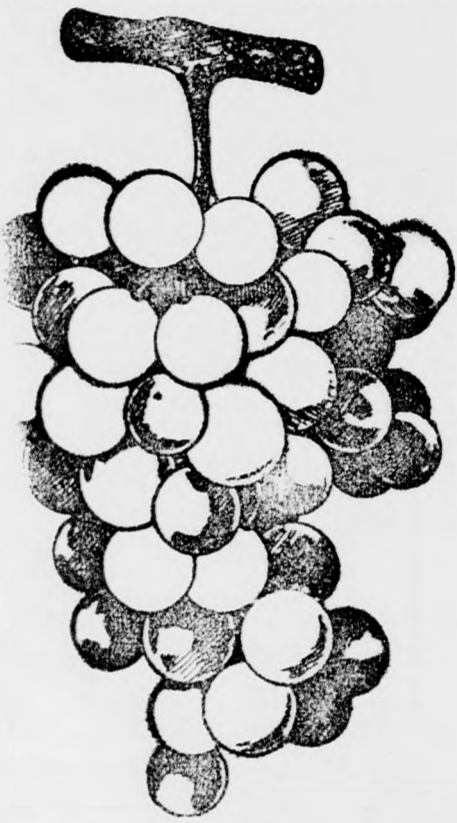
54" dob szélességű, újabb
gyártmány, használható álla-
potban.

A m. kir. államvasutak
gépgyárában készült.

Cím a kiadóhivatalban.

Milleniumtelep Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki **Ingyen** kéri Magyaror-
szág legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a
mely szőlőiskola állami segéllyel és állami fel-
ügyelet mellett létesült.

2250/tkv. 1903. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Dr Müller*
János pécsi lakos végrehajthatónak *Szabó István*
bődei lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehaj-
tási ügyében az árverés a z.-egerszegi kir. tszék
területén levő, a bődei 24. számú tjkvben + 291.
hrszám alatt $\frac{9}{10}$ részben Lánáz Erzsébet Szabó
Józsefnek, $\frac{1}{10}$ részben Szabó Éva, Szabó Anna,
Szabó István, Szabó Ferenc és Dr Müller János
tulajdonát felvett, a végrehajtási törvény 156.
§ a értelmében egészben elárverezendő ingatlanra
51 korona; II. a bődei 37. számú tjkvben +
549. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonát felvett
ingatlanra 66 korona; III. a bődei 41. számú
tjkvben ugyanazok tulajdonát felvett következő
ingatlanokra: + 136. hrszámura 29 korona, +
137. hrszámura 10 korona, + 416. hrszámura
6 korona; IV. a bődei 46. sz. tjkvben Szabó
Éva, Anna, István, Ferenc és Dr Müller János
tulajdonát felvett következő ingatlanokra: +
57. hrszámura 315 korona, + 142. hrszámura
43 korona, a + 143. hrszámura 32 korona, + 413
hrszámura 10 korona; V. a bődei 60. számú
tjkvben ugyanazok és Csepregi Katalin özvegy
Horváth Pálné tulajdonát felvett + 739. hr.
számura 390 korona; VI. a bődei 147. számú
tjkvben ugyanazok tulajdonát felvett következő
ingatlanokra: + 570. hrszámura 45 korona, +
602. hrszámura 5 korona, + 633. hrszámura
235 korona, + 635. hrszámura 2 korona, + 697.
hrszámura 236 korona, + 728. hrszámura 144
korona, + 846. hrszámura 8 korona, + 491.
hrszámura 78 korona; VII. a bődei 172. sz.
tjkvben + 575. hrszám alatt Darabos József és
neje Móríz Juli, Szabó Éva, Anna, István,
Ferenc és Dr Müller János tulajdonát felvett
ingatlanra 40 korona; VIII. a bődei 265. sz.
tjkvben ugyanezek tulajdonát felvett következő
ingatlanokra: + 51. hrszámura 294 korona, +
577. hrszámura 120 korona, + 607. hrszámura
20 korona, + 609. hrszámura 40 korona; IX.

a bődei 266. számú tjkvben + 581. hrsz. alatt
ugyanazok és Dömötör Mihály hagyatéka tulaj-
donát felvett ingatlanra 56 korona; X. a bődei
284. sz. tjkvben ugyanazok tulajdonát felvett
következő ingatlanokra: + 819. szám alattira
48 korona, + 820. szám alattira 48 korona ki-
kiáltási árban úgy azonban, hogy az összes
ingatlanokra C. 2496/tkv. 896. szám alatt Lánáz
Erzsébet javára bekebelezett haszonélvezeti jog
az árverés által nem érintetik, az alábbi feltételek
mellett elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt
ingatlanok az 1905. évi június hó 26-ik napján
dél előtt 10 órakor Bődében a község házában meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapított ki-
kiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át, vagyis 5 K 10 f, 6 K 60 f,
2 K 90 f, 1 K 60 f, 31 K 50 f, 4 K 30 f,
3 K 20 f, 1 K, 39 K, 4 K 50 f, 50 f, 23 K
50 f, 20 f, 23 K 60 f, 14 K 40 f, 80 f, 7 K
80 f, 4 K, 29 K 40 f, 12 K, 2 K, 4 K, 5 K
60 fillér, 4 korona 80 fillér, 4 korona 80 fillért
készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 48.
§-a alatt jelzett árfolyammal számított és az
1884. évi november hó 1-én 3333. szám alatt
kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-
képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál történt előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1905. évi március hó 1-én.

Rutich, kir. tszéki bír.

Eladó

százezer darab szokvány
minőségű I. oszt. riparia
portális sima vessző ezren-
kint **16 K 40 f**, átvéve
Besenyőhöz tartozó gálafeji
szőlőtelepen.

Felvilágosítást ad Skublics
Károly földbirtokos, U. p.
Zalaegerszeg Besenyőn.

58. 905.

Pályázati hirdetmény.

A zalaegerszegi ipartestület a
saját bérlete alatt lévő több helyi-
ségből álló

szálló vendéglőjére

1905 év május hó 1-től kezdve
egy esetleg több évre egy **szak-
ember kezelőt** keres.

A kik ezen kezelőséget elnyerni
óhajtják, forduljanak az ipartestü-
lethez, ahol a hivatalos órák alatt
bővebb felvilágosítás nyerhető.

A pályázni szándékozók ajánla-
taikat **folyó évi április hó 9-ig** az
ipartestület elnökségéhez okvetlen
nyújtják be, mert a később beér-
kezett ajánlatok figyelembe vétetni
nem fognak.

Zalaegerszeg, 1905 március hó
9-én tartott előjárósági ülésből.

Az ipartestület elnöksége.

10900/tkv. 1904. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *zalaegerszegi*
takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak
az ismeretlen tartózkodású Gerenesér Mária ré-
szére kirendelt ügygondnok dr Fürst János ügy-
véd végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási
ügyében az árverés 4000 K tőkekövetelés, ennek
1900 évi március hó 10-től járó 6%-os kamatai,
6% os késedelmi kamatai, 126 K 27 f perbeli,
42 K 30 f végrehajtás kérési és ezuttal 25 K
30 fillérben megállapított árverés kérelmi költ-
ség kielégítése végett a zalaegerszegi kir. törvény-
szék területén levő, a zalaegerszegi 487. sz. tjkvben
Gerenesér Mária végrehajtást szenvedő tulajdo-
nát felvett + 585. hrsz. ingatlanra (lakóház)
3824 K ezennel megállapított kikiáltási árban
az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a
fentebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi
április hó 6-ik napjának d. e. 10 órákor Zala-
egerszegen a telekkönyvi hatóság irodájában
megtartandó nyilvános árverésen a megállapított
kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át, vagyis 382 korona 40
fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c.
48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az
1884. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt
I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy
az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhe-
lyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1904. évi december hó 19-én.

Rutich, kir. tszéki bír.

Köhögésben!

szenvedők
használgják a kitzinó jósaúgu és
kellemes izú

Kaiser-féle

Mell karamellákat

2740 szavahihető bizonyítvány
szól ezen szer biztos ha-
tásáról köhögésben, katarrusban és
elnyálgásodás esetén.

— Egy csomag 20 és 40 fillér. —

Csak az a valódi, melynek véd-
jegyén „három fenyő” van. Kap-
ható Zalaegerszegen Schmidt Győző
cukrásznál.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle
pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel
sok hasonlatos utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodni.
Saját érdekében kérje ezért dűstartalmu **mint a-gyűjteményünket**, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a **WIENER MODEN UNION**
Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a **KRIEGNER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Valódi tokaji borból készül, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógyszertárakban. Póstán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

Szászfürdő
Elsőrangú kénes hevívíz gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő-, kád-, hőlég-, villamos víz-, szénasavas- és napfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztózával. A leghatásosabb kezelés.
téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ
MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegek takarók függönyök csipkefüggönyök
Batorszövedékek
Szőnyeg-ház **S. SCHEIN** cs. 60 kir. udv. száll.
WIEN, I., Bauernmarkt 12.
Dűstartalmu képes **ARJEGYZER** ingyen és bérmentve.

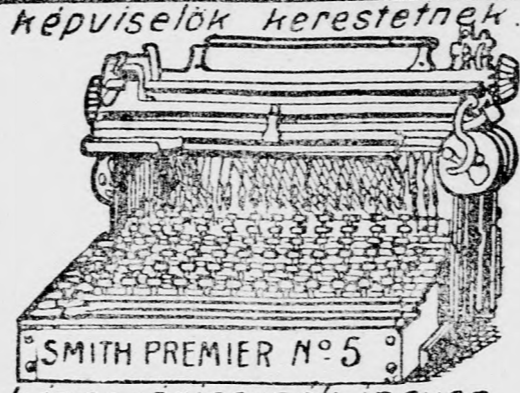
Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** **HAJFESTŐ-SZERREL**

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, leghatásosabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács képezőosztálya
3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-20
Dr. Kovács gyógytára Bpest, Gyár-u. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁLLODA
Szállodás SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 25. SZ.
100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörözők a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

SMITH PREMIER
képviselek keresetnek.
BUDAPEST ANDRÁSSY UJÁRA
BUDAPEST ANDRÁSSY UJÁRA

SMITH PREMIER N° 5
kepes arjegyzekek ingyen.
VILÁG LEGJOBB IRÓGEPE

BALASSA FÉLE UGORKATEL
Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol használatával.
Egy üveg ára 2 korona.
Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1-20, K.
Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész Bpest-Erzsébetfalva.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvény-tőke.
Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.
Katzner szőrmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY
VÁSÁROLJON KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KAROLYI TÁRSASÁG BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 54.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
SZAKVÉLEMÉNY.
kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniája és a hasi vérbőségéből eredő májbetegségekre. A „Siculia”-forrás belső használatának furdással való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izmáimájánál. A tüdőgümőkör kezdetleges esetében, valamint a gümős-görvélyes nyírkmirigy dagasztat ellen jó sikerrel alkalmazható. Czélserű segédeszköz képez az elhízás és idült közhvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.
Budapest, 1905. január 8.
Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.
Székhely a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat sűrű gárral MÁLNÁSFÜRDŐN Háromszék vm. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.
Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy Árpád RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobban bevált **MAGYAR KÖRZŐ** MINDENÜTT KAPHATÓ.

MATTONI FÉLE BUDAI KESERŰVÍZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Iszákosság nincs többé!
Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.
A Cosapor többet ér, mint a világ minden szőbe-zéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenszennessé teszi az iszákosságoknak a szeszes italt. A Cosa oly csodás és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.
Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becsstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.
Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.
INGYEN PRÓBA 2.7. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek (Levelek 25 f. levelezőlapok 10 fillérel bérmentesítendő).
COSA INSTITUTE (Dept. 217), 62, Chancery Lane, London, Anglia.

Gyomorbetegeknek,
akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg éledelek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomoréjszomomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az **Ullrich Hubert-féle növény bor.**
Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint fájás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.
Szorulás, köhikafájdalmak, szívverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnnek.
Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.
A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pácsa, Keszthely, Sümeg, Jánosváza, Devecser, Kiszell, Muraszombat, Bellatin, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgotthárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szardahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Bóba, Középbisztrice, Pincze, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedésben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógyszerárakban.
Utánzatoktól óvakodni kell és csak **Ullrich Hubert-féle növ. bor** kérendő.
A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

→ Védjegy: „Horgony”.

Aliment Capsici Comp.
a Horgony-Pain-Expor

Egy régiókat bizonyított háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszénnyel, osztrácsi és magyarországi bányászati üzemekben használták.

Figyelem! Szilany hamisítványok miatt bevesztések történtek. Legyenek csak olyan üvegeket használjunk el, a melyek a „Horgony” védjegyével és a Röntgen-érintéssel ellátott dobozba van csomagolva. A régi üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor. 80 f. üvegekben minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József Gyógyszerárúház, Budapest, Róhtár Gyógyszerárúház, Arany Országház, Prágában, Klabovitzstrasse 5. u. Minden napi szállítás.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„RÉPÁTI”

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyu-víz, mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dúz, főleg kötött szén-sav tartalma és kellemes íze folytán ritkítja páráját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbél-bajokban, gyulladási hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvenc ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborvíz.

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb a egyszerűsége miatt legolcsóbb gyógyítószer, úgy is mint páratlan élvezeti italt „Répáti ásványvizet” minden céltudatos, elfogulatlan ivónak rendszeres használatára lelkiismerettel ajánljuk.

Egyedüli eláruló Zalaegerszeg és vidéke részére: Gyarmati Vilmos fűszer- és csemege kereskedő.

A milliókra menő fizetésektelenségek

arra kényszerítik a postógyárosokat, hogy felhalmozott árúkat, mintsem azokat bizonytalan fizetőknél hitelezze, inkább tetemes árendeménnyel készpénzfizetés ellenében a közönség rendelkezésére boossáák. Ezen akció keresztülvitelére az

Országos Postókitelti Aruház

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 4/B. vállalkozott. Vidékre szétküld utánvétellel egy férföltönyre 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna posztót vagy kamgarnt

CSAK 8 FORINTÉRT.

Ajánljuk hogy rendeljen, mert a készlet előreláthatólag nem tart sokáig. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küld.

Nemzetközi Utazási Iroda Fiume

Via Alessandrina 4. sz. I. emelet.

A magyar kir. államvasutak városi menetjegy-irodája. A nemzetközi vasúti hálókoesi-társulat ügynöksége.

Vasúti menetjegyek minden irányban.

Hajójegyek valamennyi hajótársaság részére. Hálókoesi helyek. — Podgyász feladás.

Utazási baleset és podgyász biztosítás. PÉNZVÁLTÁS.

Cheque és Hitellevelek. — Utazási kézikönyvek. — Menetrendek.

(A behozatali és kiviteli részv. társ. irodahelyiségben.)
TÁVBESZÉLŐ: 458. sz. — Sürzőnyom: „IMEX.”

Görcs csillapító szélhajtó

Hódony-csöppök

étvágygerjesztő, emésztést elősegítő háziszert.

Egy üveg ára 1 K.

Két üvegnél kevesebb (2 K 50 fillér utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula Gyógyszertárban
Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
hirneves

valódi szepességi

lenvászon és damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Késmárki gyártmány csak az, **VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD-JEGY** mely ezen védjeggyel van ellátva. **ECHT ZIPSER**

HAZAI IPAR!

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapest.

Közhirre tesszük, miszerint a

Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársulattal Nagykanizsán

törlesztési jelzálog-kölesön üzletek felvétele céljából megállapodásra léptünk.

A kölesönök iránt érdeklődők nevezett intézetnél minden tekintetben kimerítő felvilágosítást és tájékozást nyerhetnek.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásódás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17,

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Dr Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerárúházban.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévekötegép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévekötefontal gyártmányai. Amerikai tárcás boronák, rugós boronák, kultivátorok, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek. Katalógusok ingyen és bérmentve. Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Jónak, a jobb
az eliensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaneműk mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonatot,

„Asszonydicséret“

védjegy,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

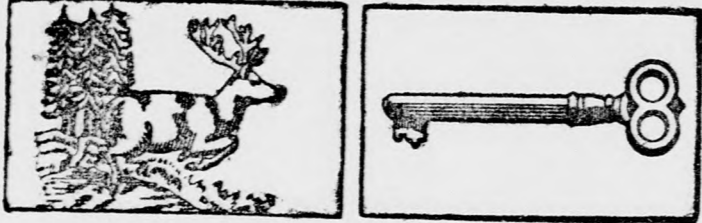
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölőlegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alant jegyzett czég kezességet vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Nélkülözhetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan.
Minden káros alkatrésztől mentes.

..... Mindenütt kapható! .....

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig
A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Fényképezési cikkek!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Zalaegerszegen (Kazinczy-tér dr. Keresztury-féle házban) már több év óta fenálló varrógép és kerékpár üzletemet újabbban a legkiválóbb fényképező (köztük a világhírű »Kodak«) készülékekkel is felszereltem.

E készülékek segítségével bárki minden előképzettség nélkül kényelmesen a legsikerültebb fényképeket készítheti s kevés befektetéssel szép és hasznos szórakozást szerezhet magának.

Tökéletes felvételi készülékek teljes felszereléssel 4 koronától kezdve minden árban kényelmes részletfizetésre is kaphatók.

Ezzel kapcsolatban raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket is, miáltal lehetővé kívánom tenni, hogy a fényképezéssel foglalkozó közönség minden kelléket a szükséghez képest nálam bármikor kényelmesen beszerezhessen.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok

teljes tisztelettel
VIDOR LIPÓT.

Az Arany Bárány szállodában volt

összes

berendezési ingóságaimat

f. hó 20-ától kezdve

szabadkézből eladom.

Friedrich Márkus

Uri-utea.

Egy jó házból való fiu

tanoncúl felvétetik

Unger Antal könyvnyomdájába.

Hirdetmény.

A „Zalavármegyei Takarékpénztár részvénytársaság“ közzéteszi, hogy mostani intézeti helyiségét **boltokká alakítja át.**

Az érdeklődők az intézet igazgatójánál nyerhetnek bővebb felvilágosítást.

Zalaegerszeg, 1905 március hó.

Zalavármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság.

Szőlőoltvány eladás.

Saját részemre készített riparia portalis és szolonis alanyra oltott olasz rizling vesszőkből pár ezer darab eladásra kerül; ára 1000 darabnak 150 K, 100 darabnak 16 K.

Az oltványok teljesen átválogatva lesznek.

Zalaegerszeg, 1905. március hó 10.

Krosetz István

szőlő birtokos.